

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΦΑΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Επιμέλεια: Χρήστος Μπουρσανίδης (Υπεύθυνος Σπουδών & Έρευνας)

10' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

ΤΜΗΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΑΘΗΝΑ 2007

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Συντονιστής: Θεμιστοκλής Παναγιωτόπουλος, Δ/ντής ΕΣΔΔ

Υπεύθυνος Σπουδών & Έρευνας: Χρήστος Μπουρσανίδης

ΣΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΣΥΝΕΒΑΛΑΝ ΕΠΙΣΗΣ:

Αναστασία Παπαστυλιανού (*Υπεύθυνη Σπουδών & Έρευνας Προγράμματος Πληροφορικής*)

Ελένη Λιάρου (*Υπεύθυνη Σπουδών & Έρευνας Προγράμματος Ξένων Γλωσσών*)

Προετοιμασία Σύνταξης:

Ελένη Βουκουβάλα (*Βοηθητικό Διδακτικό Προσωπικό*)

Τελική Επιμέλεια Σύνταξης:

Μαρία Βλαχάκου (*Βοηθητικό Διδακτικό Προσωπικό*)

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Επιμέλεια:

Χρήστος Μπουρσανίδης (Υπεύθυνος Σπουδών & Έρευνας)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
I. Σύντομη παρουσίαση του Τμήματος	9
II. Σκοπός του Προγράμματος Σπουδών	9
III. Ειδικοί στόχοι του Προγράμματος Σπουδών	10
IV. Μεθοδολογική Προσέγγιση	12
V. Δομή και διάρθρωση του Προγράμματος Σπουδών	12
VI. Πρόγραμμα Πληροφορικής	14
VII. Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών	14
VIII. Αξιολόγηση Σπουδαστών	14
ΠΙΝΑΚΑΣ Α΄ ΚΥΚΛΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	17
ΠΙΝΑΚΑΣ Β΄ ΚΥΚΛΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	18
Α΄ Κύκλος Μαθημάτων Εξειδίκευσης	21
ΚΔΟΚΠ-Σ01: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ Ι - ΘΕΩΡΙΑ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ	23
ΚΔΟΚΠ-Μ01.1: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ. ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ, ΘΕΣΜΟΙ & ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	23
ΚΔΟΚΠ-Μ01.2: ΔΙΕΘΝΕΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	25
ΚΔΟΚΠ-Μ01.3: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	29
ΚΔΟΚΠ-Μ01.4: ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	33
ΚΔΟΚΠ-Σ02 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΙ – ΘΕΣΜΟΙ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	37
ΚΔΟΚΠ-Μ02.1: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ & ΝΕΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	37
ΚΔΟΚΠ-Μ02.2: ΘΕΣΜΟΙ & ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΠΡΟΝΟΙΑ)	43
ΚΔΟΚΠ-Μ02.3: ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΜΕΤΡΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ & ΔΟΜΕΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	49
ΚΔΟΚΠ-Μ02.4: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ & ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	53
ΚΔΟΚΠ-Σ03: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	55
ΚΔΟΚΠ-Μ03.1: ΔΗΜΟΣΙΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ	55
ΚΔΟΚΠ-Μ03.2: ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	59
ΚΔΟΚΠ-Μ03.3: ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	61

ΚΔΟΚΠ-Μ03.4: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΟΥ - ΧΡΗΣΗ Ms Project	63
ΚΔΟΚΠ-Μ03.5: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	67
ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	69
Β΄ Κύκλος Μαθημάτων Εξειδίκευσης	71
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	81
ΚΔΟΚΠ-Ε02.1: ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΚΔΟΚΠ-Ε02.2: ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ & ΕΘΝΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	
ΚΔΟΚΠ-Ε02.3: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	
ΚΔΟΚΠ-Ε02.4: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΝΟΙΑΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΜΑΝΑΤΖΕΜΕΝΤ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	83
ΚΔΟΚΠ-Ε03.1: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ & ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	83
ΚΔΟΚΠ-Ε03.2: ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ	85
ΚΔΟΚΠ-Ε03.3: ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΩΝ	87
ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	89

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ι. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης απευθύνεται στους σπουδαστές οι οποίοι επιλέγουν να στελεχώσουν τις μονάδες της Δημόσιας Διοίκησης με αντικείμενο την Υγεία, την Κοινωνική Αλληλεγγύη, την Απασχόληση και την Κοινωνική Προστασία. Η ιδιαιτερότητα των πεδίων δράσης αλλά και των αναγκών εκπαίδευσης και κατά συνέπεια των γνωστικών αντικειμένων και της διδακτέας ύλης, οδήγησε στην λειτουργική διαφοροποίηση του Τμήματος σε δύο διακριτές κατευθύνσεις:

- Η **Κατεύθυνση της Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας** εκπαιδεύει σπουδαστές που στελεχώνουν τις Διευθύνσεις του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, τα ΠΕΣΥΠ, τις Νοσοκομειακές Μονάδες, τα Ασφαλιστικά Ταμεία-Κλάδος Υγείας και τους λοιπούς συναφείς εποπτευόμενους Φορείς.
- Η **Κατεύθυνση της Διοίκησης Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής** εκπαιδεύει σπουδαστές που στελεχώνουν τις Διευθύνσεις του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, τις Διαχειριστικές Αρχές Απασχόλησης-Equal, τις μονάδες του ΟΑΕΔ, τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, και τους συναφείς εποπτευόμενους Φορείς.

Το παρόν Πρόγραμμα περιγράφει τη δομή, τα μαθήματα και το περιεχόμενο των σπουδών της κατεύθυνσης Διοίκησης Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής.

ΙΙΙ. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Οι κατευθυντήριες αρχές σχεδιασμού του Προγράμματος Σπουδών στηρίζονται στην παραδοχή, ότι ένα από τα βασικά στοιχεία ίδρυσης και λειτουργίας της ΕΣΔΔ αποτελεί η δημιουργία διοικητικών στελεχών ταχείας εξέλιξης στην ελληνική Δημόσια Διοίκηση και ως εκ τούτου είναι άμεσα συνδεδεμένο τόσο με τις ανάγκες της υφιστάμενης κατάστασης όσο και με τις αναδυόμενες ανάγκες και απαιτήσεις εκσυγχρονισμού, δομικής ανασυγκρότησης και ποιοτικής αναβάθμισης δομών και λειτουργικών διαδικασιών των Δημόσιων Υπηρεσιών, που προκαλούνται από το συνεχώς μεταβαλλόμενο διοικητικό περιβάλλον. Οι απαιτήσεις και οι προκλήσεις αυτές προϋποθέτουν από τα σύγχρονα διοικητικά στελέχη ένα πολύ υψηλό επίπεδο γνώσεων και διοικητικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών είναι προσανατολισμένο και αποσκοπεί στην παροχή, μεταφορά και την απόκτηση αυτών των γνώσεων, και στην ανάπτυξη των ενδεδειγμένων δεξιοτήτων.

Η βαθύτερη φιλοσοφία που διαπνέει και διαπερνά το Πρόγραμμα Σπουδών, στοχεύει στη διαμόρφωση ενός άρτια εκπαιδευμένου σώματος στελεχών της Κοινωνικής Διοίκησης, οι οποίοι θα είναι εφοδιασμένοι με όλα τα στοιχεία και χαρακτηριστικά, ως λειτουργικά προαπαιτούμενα, και θα τους καθιστά ικανούς να συμβάλουν στην βελτίωση της διοικητικής-λειτουργικής ικανότητας των κοινωνικοκρατικών θεσμών και οργανισμών της Δημόσιας Διοίκησης και στην αναβάθμιση της δημόσιας εικόνας αυτής.

Το πρόγραμμα της Ειδικής Φάσης Σπουδών της ΙΘ΄ εκπαιδευτικής σειράς τροποποιήθηκε σε σχέση με το πρόγραμμα της προηγούμενης εκπαιδευτικής σειράς. Οι αλλαγές που προέκυψαν, προβλέπουν διάρκεια φοίτησης της Σχολής στους 18 μηνών και προσανατολίζονται στο να καταστήσουν το Πρόγραμμα (α) **πιο λογικά συνεκτικό** (β) **εμπλουτισμένο με νέα στοιχεία και προσεγγίσεις** και (β) **πιο αλαφρώμενο από την άποψη των ωρών**. Στην διαδικασία κατάρτισης Εκπαιδευτικού Προγράμματος ελήφθησαν υπόψη (α) στοιχεία και ευρήματα από σχετική έρευνα μέσω διαδικτύου των εξελίξεων και τάσεων συναφών Προγραμμάτων στην Ελλάδα και κυρίως στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (β) οι παρατηρήσεις και επιστημάνσεις που έγιναν ενόψει της αξιολόγησης Μαθημάτων και Διδασκόντων, και (γ) συνεκτιμήθηκαν τα όποια στοιχεία αναφέρθηκαν από την «Επιτροπή Αναθεώρησης Προγράμματος ΕΣΔΔ». Οι αλλαγές που έγιναν είναι:

- Η **αναδιάρθρωση** των Αξόνων (Θεματικών Αντικειμένων) από τέσσερις σε τρεις με θεωρητικό (στρατηγικό) και πρακτικό αντίστοιχα προσανατολισμό με αντίστοιχη **αναδιάρθρωση των μαθημάτων και των ωρών** για κάθε μάθημα, έτσι ώστε να αποφεύγονται οι επαναλήψεις και οι επικαλύψεις στα μαθήματα του Α΄ Κύκλου Ειδικής Φάσης. Οι τρεις **νέοι** Άξονες της Κατεύθυνσης **Διοίκησης Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής** είναι:
  1. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ Ι –
ΘΕΩΡΙΑ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ
  2. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΙ –
ΘΕΣΜΟΙ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
  3. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ
(Πλήρης ανάπτυξη των αξόνων με τα αντίστοιχα μαθήματα και τις ώρες ανά μάθημα στη σελίδα 14.)
- Αντίστοιχη αναπροσαρμογή έγινε και στον Β΄ Κύκλο της Ειδικής Φάσης Σπουδών μειώνοντας του Σεμιναριακούς άξονες από τρεις σε δύο με πρόβλεψη για τις παρουσιάσεις της Πρακτικής. Στα Μαθήματα προστέθηκε και το μάθημα «Έλεγχος της Διοικητικής Δράσης στην Κοινωνική Ασφάλιση και την Κοινωνική Πρόνοια..»
- Τέλος, Μείωση των ωρών διδασκαλίας στον Α΄ Κύκλο από 482 ώρες σε 336 ώρες και στον Β΄ Κύκλο Αύξηση των ωρών από 236 σε 264 ώρες.

IV. ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ειδικότερα η λογική του προγράμματος σπουδών της κατεύθυνσης της ειδικής φάσης σπουδών, ως μία ισορροπημένη σχέση θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης, είναι προσανατολισμένη και συνδέεται άμεσα με την διασφάλιση τριών δυναμικά αλληλεξαρτούμενων διαστάσεων και επιπέδων της εκπαιδευτικής διαδικασίας:

1. Σε επίπεδο απόκτησης γνώσεων,

Πρώτα απ΄ όλα, το πρόγραμμα σπουδών στηρίζει και προάγει της μεταφορά και την απόκτηση ενός συστήματος γνώσεων, τεχνικών και μεθόδων, μέσω των οποίων προσφέρεται τόσο η κατανόηση (γνώση) όσο και η δυνατότητας διαπλαστικής παρέμβασης (τεχνικές-μέθοδοι-εργαλεία) στο χώρο της Κοινωνικής Διοίκησης. Το

πρόγραμμα της ειδικής φάσης σπουδών σχεδιάστηκε λοιπόν έτσι ώστε να δώσει την δυνατότητα στα μελλοντικά στελέχη των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής να αποκτήσουν όλες εκείνες τις **ειδικές γνώσεις, μεθοδολογίες και εργαλεία**, οι οποίες θεωρούνται απαραίτητες στην εργασία τους. Με βάση αυτή τη λογική θα αποτελέσουν αντικείμενο διδασκαλίας, ανάλυσης, επεξεργασίας, και μελέτης θέματα:

- Διάρθρωσης της Αγοράς Εργασίας
- Ενεργών πολιτικών απασχόλησης στην Ελλάδα
- Σχέσεων μετανάστευσης – Πολιτείας και της αγοράς εργασίας
- Συστημάτων χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση
- Συστημάτων Κοινωνικής Προστασίας

2. Σε επίπεδο ανάπτυξης δεξιοτήτων,

Η απόκτηση ειδικών γνώσεων στους προαναφερόμενους τομείς δεν είναι από μόνη της επαρκής για να ενταχθεί το μελλοντικό στέλεχος της Κοινωνικής Διοίκησης κατευθείαν στην εργασία του. Κρίθηκε λοιπόν, δεύτερον, σκόπιμο και απαραίτητο, η συμπλήρωση των θεωρητικών γνώσεων με την ανάπτυξη κατάλληλων διοικητικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων που χαρακτηρίζουν ένα διακεκριμένο σύγχρονο στέλεχος της διοίκησης του μέλλοντος απαραίτητες για τη μελλοντική δουλειά τους. Στο πλαίσιο αυτό, το πρόγραμμα αποσκοπεί:

- Στην καλλιέργεια κριτικής, αναλυτικής και συνθετικής σκέψης, και στην σφαιρική προσέγγιση θεμάτων που οδηγούν στην ανάπτυξη της **ικανότητας επίλυσης προβλημάτων** αυξημένης πολυπλοκότητας που κατά κανόνα χαρακτηρίζουν τους Οργανισμούς Κοινωνικής Πολιτικής
- Στην καλλιέργεια χρήσης σύγχρονων εργαλείων και ανάπτυξη αντίστοιχων δεξιοτήτων μέσα από την εξάσκηση των σπουδαστών τόσο κατά την διάρκεια των μαθημάτων όσο πολύ περισσότερο στο πλαίσιο συναφών Εργαστηρίων (π.χ. Στρατηγικού Σχεδιασμού, Αξιολόγηση Κοινοτικών Προγραμμάτων, ...)
- Στην **καλλιέργεια επικοινωνιακών και κοινωνικών δεξιοτήτων** μέσα από την εξάσκηση των σπουδαστών κατά τη διάρκεια των επιμέρους μαθημάτων, εργαστηρίων και παρουσίασης-υποστήριξης των εργασιών.
- Στην **απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων**, μέσα από την εκμάθηση τεχνικών παρουσιάσεων με τη χρήση Η/Υ, την ανάπτυξη ιστοσελίδων, τη χρήση ειδικού λογισμικού και πολυμέσων (multimedia).

3. Σε επίπεδο διάπλασης συμπεριφορών και διαμόρφωσης στάσεων

Τρίτο στοιχείο τέλος, το οποίο συμβάλλει στην παραγωγή άρτιων και ολοκληρωμένων υψηλόβαθμων διοικητικών στελεχών συνιστά η σταθερή προσήλωση και προσανατολισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας στην διάπλαση προτύπων συμπεριφοράς και στην διαμόρφωση κοινών στάσεων και αντιλήψεων τέτοιων που να συνάδουν και να ανταποκρίνονται στο ολοκληρωμένο προφίλ ενός σύγχρονου διοικητικού στελέχους ταχείας εξέλιξης. Με αυτήν την έννοια το κεντρικό μέλημα όλων των συντελεστών της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας στοχεύει και οφείλει να επικεντρωθεί:

- Στην καλλιέργεια **συνεργατικής συμπεριφοράς**, μέσα από την «από κοινού» ανάληψη γραπτών εργασιών και παρουσίασή τους.
- Στην **εργήγορη, ευελιξία και διορατικότητα**, μέσα από ορθό χρονοπρογραμματισμό και τη σωστή διαχείριση του χρόνου κατά την

- ανάληψη, συγγραφή και παρουσίαση εργασιών, κατά τη διεξαγωγή των ασκήσεων προσομοίωσης αλλά και κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης
- Στην **αντίληψη των διαφορετικών πλαισίων και των γρήγορων αλλαγών** που προκαλούνται από το συνεχώς μεταβαλλόμενο διοικητικό περιβάλλον, στα οποία καλούνται να δραστηριοποιηθούν οι σπουδαστές στη μελλοντική τους εργασία.
  - Στην καλλιέργεια **‘ήθους εργασίας’** και της **‘ηθικής της ευθύνης’** (Max Weber) όσο και **μίας θετικής στάσης και αντίληψης** στην άσκηση καθηκόντων, στην δημιουργικότητα, και την ανάληψη πρωτοβουλιών.

V. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η ανάπτυξη και διδασκαλία των επί μέρους θεματικών αντικειμένων που συγκροτούν την βασική εκπαιδευτική ύλη της κατεύθυνσης **Διοίκησης Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής**, θα περιλαμβάνει εκτός του εκπαιδευτικού υλικού (Βιβλία, Σημειώσεις, Βιβλιογραφία, Δικτυακούς Τόπους) και τη δημιουργία και συμμετοχή σε Ομάδες Εργασίας, τη συγγραφή Συλλογικών Εργασιών, Case studies, Role Playing, κ.λ.π.

VI. ΔΟΜΗ & ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το πρόγραμμα της Ειδικής Φάσης Σπουδών πραγματοποιείται μετά το πέρας της Κοινής Φάσης Σπουδών, στην οποία συμμετέχουν οι σπουδαστές σε ένα ενιαίο πρόγραμμα βασικής κατάρτισης, διάρκειας 4 μηνών. Το πρόγραμμα της Ειδικής Φάσης Σπουδών περιλαμβάνει:

- **Μαθήματα Α΄ Κύκλου Μαθημάτων Εξειδίκευσης**, διάρκειας 4 μηνών,
- **Πρακτική Εκπαίδευση**, διάρκειας 4 μηνών
- **Μαθήματα Β΄ Κύκλου Μαθημάτων Εξειδίκευσης**, διάρκειας 3 μηνών
- **Περίοδο Εκπόνησης & Αξιολόγησης Τελικών Εργασιών**, διάρκειας 2 μηνών.

Μαθήματα Α΄ Κύκλου Μαθημάτων Εξειδίκευσης

Ο κύκλος μαθημάτων διαρθρώνεται στη βάση **τριών σεμιναριακών αξόνων**. Κάθε σεμιναριακός άξονας καλύπτει ένα ευρύτερο γνωστικό πεδίο και περιλαμβάνει μαθήματα και εργαστήρια.

- **Απασχόληση και Κοινωνική Πολιτική I- Θεωρία, Στρατηγικό Πλαίσιο και Ευρωπαϊκή Διάσταση.**: Ο άξονας αυτός περιλαμβάνει τα εξής μαθήματα: (1) «Κοινωνική Ευρώπη: Θεμελιώδεις έννοιες, θεσμοί και Μοντέλα Κοινωνικής Πολιτικής.» (2) «Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης», (3) «Οικονομικά της Κοινωνικής Προστασίας και της αγοράς εργασίας» (4) «Ευρωπαϊκές Πολιτικές Απασχόλησης», Εταιρική Ευθύνη» και (5)
- **Απασχόληση και Κοινωνική Πολιτική II – Θεσμοί, Πολιτικές και Δράσεις στην Ελλάδα:** Ο άξονας αυτός περιλαμβάνει τα εξής μαθήματα: (1) «Στοιχεία Εργατικού Δικαίου, Εργασιακές Σχέσεις και Νέα Οργάνωση Εργασίας» (2) «Θεσμοί και Πολιτικές Κοινωνικής Προστασίας στην Ελλάδα (Κοινωνική Ασφάλιση, Πρόνοια)» (3) «Εθνικές Πολιτικές Απασχόλησης (Προγράμματα

και μέτρα ενεργητικών πολιτικών, Κατάρτιση και Δομές Στήριξης». (4) «Μεταναστευτική Πολιτική και αγορά εργασίας».

- **Διοίκηση Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής στην Κοινωνία της Πληροφορίας:** Ο άξονας περιλαμβάνει τα εξής μαθήματα: (1) «Δημόσιο Management και ο ρόλος του τρίτου Τομέα στο σύγχρονο κοινωνικό κράτος». (2) «Ποιότητα στους Οργανισμούς Κοινωνικής Πολιτικής», (3) «Διοίκηση και Διαχείριση Έργου - χρήση Ms Project», (4) «Στατιστική λήψη αποφάσεων». (5) «Συστήματα Πληροφορικής Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής».

Πρακτική Εκπαίδευση

Μεταξύ του Α΄ κύκλου του Β΄ κύκλου μεσολαβεί περίοδος 4 μηνών **Πρακτικής Εκπαίδευσης**, στο Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, στον ΟΑΕΔ, στα Ταμεία και σε άλλους συναφείς Φορείς της Δημόσιας Διοίκησης.

Β΄ Κύκλος Μαθημάτων Εξειδίκευσης

Εκπόνηση και Παρουσίαση Σεμιναρίων

Ο Β΄ κύκλος της Ειδικής φάσης, καθώς επίσης, ο κύκλος εκπόνησης τελικών εργασιών, βρίσκονται σε λογική συνάφεια με τον κύκλο μαθημάτων, καθώς το πρόγραμμα σπουδών διαρθρώνεται στη βάση **δύο σεμιναριακών αξόνων**:

- Δημόσιες πολιτικές και διάρθρωση αγοράς εργασίας
- Ευρωπαϊκές και εθνικές δράσεις για την απασχόληση

Έτσι, ο κύκλος μαθημάτων, ο οποίος παρέχει θεωρητική κυρίως, κατάρτιση, ολοκληρώνεται κατά τη διάρκεια του κύκλου σεμιναρίων, μέσα από την ολοκλήρωση της επεξεργασίας-εκπόνησης και κυρίως την παρουσίαση ομαδικών εργασιών (projects) των σπουδαστών του τμήματος. Αυτές οι ομάδες εργασίας αποτελούνται από δύο έως πέντε άτομα και πραγματοποιούν δίωρες προπαρασκευαστικές συναντήσεις με τους επιβλέποντες τουλάχιστον μια φορά το μήνα ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε προγράμματος.

Διαλέξεις - Επιστημονικές Εκδηλώσεις – Επισκέψεις

Κατά την διάρκεια του **Β΄ Κύκλου Ειδικής Φάσης**, μία ημέρα της εβδομάδας δύνανται να οργανωθούν **διαλέξεις ή ημερίδες** πάνω σε ειδικά επίκαιρου ενδιαφέροντος θέματα με τη συμμετοχή ειδικών ομιλητών. Επίσης, δύνανται να οργανωθούν **εκδηλώσεις ή επισκέψεις**, με πρωτοβουλία της Σχολής, όσο και προτάσεων του Διδακτικού Προσωπικού ή και των ιδίων των σπουδαστών του Τμήματος, εφόσον αυτές κρίνονται χρήσιμες και σκόπιμες, ως στοιχεία που συμβάλλουν στην διεύρυνση και στον εμπλουτισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Περίοδος Εκπόνησης & Αξιολόγησης Τελικών Εργασιών

Στο πλαίσιο του κύκλου εκπόνησης των τελικών εργασιών κάθε σπουδαστής υποχρεούται να εκπονήσει, υπό την επίβλεψη και επιστημονική καθοδήγηση ενός μέλους του κύριου Διδακτικού Προσωπικού (Επιβλέπων), και καταθέσει σε διάστημα δύο μηνών μία τελική εργασία. Τα θέματα που επιλέγονται για την εκπόνηση τελικών εργασιών, είναι προϊόν μίας γόνιμης συνεργασίας του Επιστημονικού Υπεύθυνου με

το Κύριο Διδακτικό Προσωπικό. Μερικά εκ των θεμάτων μπορεί να αποτελούν προέκταση επιτυχημένων μικρών εργασιών του κύκλου σεμιναρίων.

Σε προσδιορισμένη από την Σχολή ημερομηνία καλείται ο σπουδαστής να παρουσιάσει και υποστηρίξει την εργασία του ενώπιον μίας Τριμελούς Επιτροπής, που αποτελείται από τον Επιβλέποντα και δύο μέλη του κύριου Διδακτικού Προσωπικού, οι οποίοι προβαίνουν και στην αξιολόγηση-βαθμολόγηση αυτής.

V. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Οι σπουδαστές της κατεύθυνσης **Διοίκησης Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής** παρακολουθούν εξειδικευμένο πρόγραμμα Πληροφορικής, ειδικά προσαρμοσμένο στις ειδικότερες απαιτήσεις της Διοίκησης Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής. Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει διδασκαλία εφαρμογών με χρήση Ms Project, SPSS, Ms PowerPoint PageMaker κ.α.

VI. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Οι σπουδαστές της κατεύθυνσης **Διοίκησης Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής** παρακολουθούν εξειδικευμένο πρόγραμμα ξένων γλωσσών, προσαρμοσμένο στις ειδικότερες απαιτήσεις του μελλοντικού τους επαγγέλματος. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει **αγγλικά και γαλλικά ή γερμανικά, ιταλικά και ισπανικά**. Το πρόγραμμα ξένων γλωσσών αντιστοιχεί στις 28 ώρες ανά γλώσσα στον Α΄ κύκλο και 33 ώρες ανά γλώσσα στον Β΄ κύκλο.

VII. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Α΄ & Β΄ Κύκλος Ειδικής Φάσης: Με το πέρας του κύκλου μαθημάτων, οι σπουδαστές υποβάλλονται για κάθε μάθημα ή εργαστήριο ξεχωριστά σε *γραπτές εξετάσεις* ή σε άλλες μορφές εξέτασης, όπως προβλέπονται από τον ισχύοντα Κανονισμό Σπουδών της ΕΣΔΔ. Επιπροσθέτως αντικείμενο αξιολόγησης αποτελούν, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις του ισχύοντα Κανονισμού Σπουδών, οι ομαδικές σεμιναριακές εργασίες. Για έναν μικρό αριθμό μαθημάτων ή εργασιών επιτρέπεται η επάρκεια ως μορφή αξιολόγησης.

Περίοδος Εκπόνησης & Αξιολόγησης Τελικών Εργασιών: Οι σπουδαστές αξιολογούνται από τριμελή Επιτροπή Αξιολόγησης, στην οποία παρουσιάζουν την τελική τους εργασία (από 15.000 μέχρι 20.000 λέξεις).

Πρακτική Εκπαίδευση: Η πρακτική εκπαίδευση αξιολογείται με βάση την αξιολόγηση του εκπαιδευτή, την έκθεση πρακτικής του σπουδαστή και τη σχετική παρουσίαση του σπουδαστή.

Η **κλίμακα βαθμολογίας** ορίζεται από ένα μέχρι δέκα (1-10), ενώ ο βαθμός μπορεί να είναι ακέραιος ή και δεκαδικός. Η **σειρά αποφοίτησης** ανά τμήμα καθορίζεται από τον τελικό βαθμό αποφοίτησης και κλιμακώνεται σε τρεις βαθμίδες: (α) *Αριστούχος αποφοιτήσας* (μεγαλύτερος ή ίσος του 8,5), (β) *Επιτυχώς Αποφοιτήσας* (μεγαλύτερος ή ίσος του 5 και μικρότερος του 8,5) και (γ) *Φοιτήσας* (μικρότερος του 5).

Εύχομαι στους σπουδαστές της Ιθ' εκπαιδευτικής σειράς καλή σταδιοδρομία και καλή δύναμη.

Ο Υπεύθυνος Σπουδών και Έρευνας του Τμήματος

Χρήστος Μπουρσανίδης
MSc Δημοσίου Μάνατζμεντ Υγείας

ΠΙΝΑΚΑΣ Α΄ ΚΥΚΛΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΑΞΟΝΑΣ / ΜΑΘΗΜΑ / ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
ΚΛΟΚΠ-Σ01	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ Ι – ΘΕΩΡΙΑ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ	84
ΚΛΟΚΠ-M01.1	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ: ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ, ΘΕΣΜΟΙ & ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	20
ΚΛΟΚΠ-M01.2	ΔΙΕΘΝΕΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	20
ΚΛΟΚΠ-M01.3	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	24
ΚΛΟΚΠ-M01.4	ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	20
ΚΛΟΚΠ-Σ02	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΙ – ΘΕΣΜΟΙ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	104
ΚΛΟΚΠ-M02.1	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ & ΝΕΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	32
ΚΛΟΚΠ-M02.2	ΘΕΣΜΟΙ & ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΠΡΟΝΟΙΑ)	24
ΚΛΟΚΠ-M02.3	ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΜΕΤΡΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ & ΔΟΜΕΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ)	28
ΚΛΟΚΠ-M02.4	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	20
ΚΛΟΚΠ-Σ03	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	92
ΚΛΟΚΠ-M03.1	ΔΗΜΟΣΙΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ & Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ	20
ΚΛΟΚΠ-M03.2	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	20
ΚΛΟΚΠ-M03.3	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	12
ΚΛΟΚΠ-M03.4	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΟΥ - ΧΡΗΣΗ Ms PROJECT	20
ΚΛΟΚΠ-M03.5	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	20
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ		280

	ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	56
ΚΛΟΚΠ-ΞΓ01	ΑΓΓΛΙΚΑ	28
ΚΛΟΚΠ-ΞΓ02	ΓΑΛΛΙΚΑ ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ή ΙΤΑΛΙΚΑ ή ΙΣΠΑΝΙΚΑ	28
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ Α΄ ΚΥΚΛΟΥ		336

ΠΙΝΑΚΑΣ Β' ΚΥΚΛΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Β' ΚΥΚΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΑΞΟΝΑΣ / ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ/ ΜΑΘΗΜΑ / ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	75
ΚΔΟΚΠ-ΣΜ1	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 1 στα πλαίσια των αξόνων ΣΕ-Σ01, ΣΕ-Σ02, ΣΕ-Σ03	30
ΚΔΟΚΠ-ΣΜ2	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 2 στα πλαίσια των αξόνων ΣΕ-Σ01, ΣΕ-Σ02, ΣΕ-Σ03	30
	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ	15
	ΜΑΘΗΜΑΤΑ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	48
ΚΔΟΚΠ-Ε02.1	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	12
ΚΔΟΚΠ-Ε02.2	ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ & ΕΘΝΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	12
ΚΔΟΚΠ-Ε02.3	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	12
ΚΔΟΚΠ-Ε02.4	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	12
	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	75
ΚΔΟΚΠ-Ε03.1	ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ	24
ΚΔΟΚΠ-Ε03.2	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΩΝ	27
ΚΔΟΚΠ-Ε03.3	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ & ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	24
	ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	66
ΚΔΟΚΠ-ΕΓ01	ΑΓΓΛΙΚΑ	33
ΚΔΟΚΠ-ΕΓ02	ΓΑΛΛΙΚΑ ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ή ΙΤΑΛΙΚΑ ή ΙΣΠΑΝΙΚΑ	33

ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ Β' ΚΥΚΛΟΥ**264****ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ Α'+ Β' ΚΥΚΛΟΥ****600**

Σημειώσεις:

- 1. Στο γενικό σύνολο ωρών δεν συμπεριλαμβάνονται οι ώρες για τις συναντήσεις των τελικών εργασιών, υποστήριξης των τελικών εργασιών, οι οποίες διαμορφώνονται ανάλογα με τις ανάγκες του Προγράμματος. Για τις τελικές εργασίες προβλέπονται συναντήσεις σπουδαστή - επιβλέποντα. Η συνολική διάρκεια ορίζεται στις έξι (6) ώρες.*
- 2. Πέραν των αναγραφόμενων ωρών προστίθενται οι ώρες της προετοιμασίας, επιτήρησης / εξέτασης και της διόρθωσης / βαθμολόγησης των μαθημάτων-εργαστηρίων και των γραπτών εργασιών.*
- 3. Για οποιαδήποτε αλλαγή στο Πρόγραμμα Σπουδών οι σπουδαστές ενημερώνονται από τον / την Υπεύθυνο / η Σπουδών και Έρευνας ή από το Τμήμα Εφαρμογής Προγραμμάτων.*
- 4. Σε εξαιρετικές και πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις μπορεί να υπάρξει συνδιδασκαλία για την πραγματοποίηση ενός μαθήματος ή εργαστηρίου ύστερα από σχετική απόφαση του Διευθυντή της ΕΣΔΔ.*

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΚΔΟΚΠ-Σ01: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ Ι-ΘΕΩΡΙΑ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

ΚΔΟΚΠ-Μ01.1: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ. ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ, ΘΕΣΜΟΙ & ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να συζητήσει και να εντοπίσει τις εξελίξεις και την πορεία το Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου στα πεδία των συντάξεων και της κοινωνικής ενσωμάτωσης, καθώς και τον ρόλο των κοινωνικών δικαιωμάτων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος.

Στόχος του μαθήματος είναι η ανάλυση των μοντέλων ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής, η κατανόηση της κοινωνικής διάστασης του ευρωπαϊκού κοινωνικού χώρου και η εξέταση του θεσμικού πλαισίου, των οργάνων λήψης των αποφάσεων και των μέσων εφαρμογής των πολιτικών.

Τέλος, εξετάζονται κοινωνικές πολιτικές που δεν έχουν σχέση με κάποια κεντρική κανονιστική ρύθμιση, αλλά με την εφαρμογή ανοικτών μεθόδων συντονισμού των επιμέρους κοινωνικών πολιτικών των κρατών-μελών στα πλαίσια μιας αποκεντρωμένης προσέγγισης σύμφωνης με την αρχή της επικουρικότητας. Η ανάλυση θα επικεντρωθεί στις στρατηγικές για την απασχόληση, τις συντάξεις, τον κοινωνικό αποκλεισμό και την υγεία.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η κοινωνική κατάσταση στην Ευρώπη
2. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Μοντέλο
3. Το θεσμικό πλαίσιο
4. Η Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού
5. Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Κοινωνικής Πολιτικής
6. Η πολιτική συντάξεων
7. Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού
8. Η πολιτική υγείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης
9. Επιπτώσεις της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κοινωνική πολιτική

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

BECK W., VAN DER MAESEN L., WALKER A., (eds), *The social quality of Europe*, KLUWER 1997

CRAM L., *Policy-making in the EU. Conceptual lenses and the integration process*, ROUTLEDGE 1997.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, *Δίκαιη παγκοσμιοποίηση. Δημιουργώντας ευκαιρίες για όλους*, ΔΙΟΝΙΚΟΣ 2004

DE LA PORTE C., ROCHET P., (EDS), *Building social Europe through the open method of coordination*, PIE PETER LANG 2002

HERVEY T., *European social law and policy*, LONGMAN 1998

KLEINMAN M., *A European welfare state? European Union social policy in context*, PALGRAVE 2002

ΚΟΥΖΗΣ Ι., *Εργασιακές σχέσεις και ευρωπαϊκή ενοποίηση*, ΙΝΕ 2001

LEIBFRIED S., PIERSON P., (EDS), *European social policy. Between fragmentation and integration*, THE BROOKINGS INSTITUTION 1995

ΜΑΤΣΑΓΓΑΝΗΣ Μ., *Η κοινωνική αλληλεγγύη και οι αντιφάσεις της. Ο ρόλος του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος σε μια σύγχρονη κοινωνική πολιτική*, ΚΡΙΤΙΚΗ 2004

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Χ., *Πολιτικές υγείας στην Ελλάδα και τις Ευρωπαϊκές κοινωνίες*, ΔΙΟΝΙΚΟΣ 2004

RHODES M., MENY Y., (eds), *The future of European welfare. A new social contract?*, MACMILLAN PRESS 1998

ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Θ., *Ζητήματα κοινωνικής πολιτικής*, ΔΙΟΝΙΚΟΣ 2003

ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Θ., *«Υπερεθνικές κοινωνικές πολιτικές την εποχή της Παγκοσμιοποίησης»*, ΚΡΗΤΙΚΗ 2001

ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Θ., *Ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική*, ΚΡΙΤΙΚΗ 1993

SAKELLAROPOULOS TH., BERGHMAN J., (EDS), *Connecting welfare diversity within the European Social Model*, INTERSENTIA 2004

SPICKER P., *Κράτος πρόνοιας. Μια γενική θεωρία*, ΔΙΟΝΙΚΟΣ 2004

TAYLOR-GOOPY P., *Making a European welfare state? Convergences and conflicts over European social policy*, BLACKWELL 2004.

WEILER J., BEGG I., PETERSON J., (EDS), *Integration in an expanding European Union. Reassessing the fundamentals*, BLACKWELL 2003

ΚΛΟΚΠ-Μ01.2: ΔΙΕΘΝΕΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα επικεντρώνεται στη θεσμική ανάλυση του διεθνούς πλαισίου και των παρεμβάσεων των Διεθνών Οργανισμών στα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλειας και στην αξιολόγηση των επιπτώσεών τους σε σχέση με τις πολιτικές κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα.

Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων και εμπειριών για την διεθνή προστασία τους θεσμούς, τους κανόνες και τις ρυθμιστικές παρεμβάσεις (διερεύνηση υφιστάμενου νομικού και κανονιστικού πλαισίου) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων Διεθνών Οργανισμών (Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, Συμβούλιο της Ευρώπης, Διεθνής Οργάνωση Εργασίας) στους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας. Παράλληλα το μάθημα προσανατολίζεται στην εφαρμογή κριτηρίων για την αξιολόγηση της επίδρασης των διεθνών μηχανισμών του Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλειας στην Ελλάδα και την αξιοποίησή τους από σχεδιαστές πολιτικής και στελέχη της κοινωνικής διοίκησης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Από μεθοδολογική άποψη, το μάθημα διακρίνεται σε τέσσερις κύριες ενότητες, οι οποίες επικεντρώνονται στη συγκριτική ανάλυση των εθνικών προτύπων προστασίας, ως προϋπόθεση για την κατανόηση και του διεθνούς θεσμικού πλαισίου. Στη συνέχεια ακολουθεί η θεσμική ανάλυση των παρεμβάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και του Συμβουλίου της Ευρώπης αντίστοιχα, σε σχέση με τα εθνικά συστήματα ασφάλισης και πρόνοιας και ειδικότερα την περίπτωση της Ελλάδας. Και οι τέσσερις ενότητες στηρίζονται στην υιοθέτηση διεπιστημονικών προσεγγίσεων που αξιοποιούν τα πορίσματα της νομικής, της συγκριτικής και της κοινωνικοπολιτικής ανάλυσης, δίνοντας βέβαια έμφαση στη θεσμική ανάλυση και επεξεργασία.

1. Διεθνής συγκριτική ανάλυση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας

- Εισαγωγικά
- Ιστορική ανάλυση της κοινωνικής προστασίας
- Συγκριτική ανάλυση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας στην Ευρώπη και στον κόσμο

2. Πολιτικές, αρμοδιότητες και τεχνικές παρέμβασης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας στα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας.

- Οι θεσμικές αρμοδιότητες του ΟΗΕ στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
- Ο ρόλος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου

- Οι θεσμικές αρμοδιότητες της ΔΟΕ στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
  - Οι μηχανισμοί παρέμβασης του ΟΗΕ (Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα, Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Πρότυπο Κανόνες για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες)
  - Οι μηχανισμοί παρέμβασης της ΔΟΕ (Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας και Συστάσεις)
  - Η επίδραση του ΟΗΕ και της ΔΟΕ στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλειας.
- 3. Πολιτικές, αρμοδιότητες και τεχνικές παρέμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης στα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας.**
- Οι θεσμικές αρμοδιότητες του Συμβουλίου της Ευρώπης στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
  - Οι μηχανισμοί παρέμβασης (Σύμβαση για την Κοινωνική και Ιατρική Αντίληψη, Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης, Ευρωπαϊκός Κώδικας Κοινωνικής Ασφάλειας, Αναθεωρημένος Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης)
  - Η επίδραση του Συμβουλίου της Ευρώπης στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλειας
- 4. Πολιτικές, αρμοδιότητες και τεχνικές παρέμβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας.**
- Οι θεσμικές αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
  - Οι βασικές αρχές του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου
  - Οι παρεμβάσεις στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης (συντονισμός εθνικών ασφαλιστικών συστημάτων, ισότητα μεταχείρισης των δύο φύλων, λειτουργία του δεύτερου πυλώνα)
  - Οι παρεμβάσεις στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας (ελευθερίες παροχής υπηρεσιών, ισότητα μεταχείρισης)
  - Οι νέες πολιτικές και η Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού (οι πολιτικές για τις συντάξεις και την κοινωνική ενσωμάτωση)
  - Η επίδραση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλειας.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΕΝΙΕΡΗΣ Δ., *Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης*, Αθήνα 2002

ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ Γ., *Θεσμοί κοινωνικής προστασίας στο σύγχρονο κόσμο*, Αθήνα 2003

ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ Γ., *Το κοινωνικό κράτος της μεταβιομηχανικής εποχής*, Αθήνα 1997

ΚΟΝΤΙΑΔΗΣ Ξ., *Συνταγματικές εγγυήσεις και θεσμική οργάνωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλειας*, Αθήνα 2004

ΚΟΝΤΙΑΔΗΣ Ξ., *Όψεις αναδιάρθρωσης του κράτους πρόνοιας στην Ευρώπη*, Αθήνα 1997

ΚΡΕΜΑΛΗΣ Κ., *Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλειας*, ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα, 1996

ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ – ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ Π., *Η Επικουρική Κοινωνική Ασφάλιση στο Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο του Ανταγωνισμού*, Α.Ν.ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα, 2002

ΡΟΜΠΟΛΗΣ Σ. / ΧΛΕΤΣΟΣ Ν., *Η κοινωνική πολιτική μετά την κρίση του κράτους πρόνοιας*, ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 1995

RUNFT H., *Ενοποίηση της Ευρώπης και κοινωνική ασφάλεια των παλιννοστούντων*, Α. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, ΑΘΗΝΑ, 1991

ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Θ., *Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική*, ΚΡΙΤΙΚΗ, Αθήνα 1993

ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Θ., *Υπερεθνικές κοινωνικές πολιτικές την εποχή της παγκοσμιοποίησης*, ΚΡΙΤΙΚΗ, Αθήνα 2001

ΣΤΕΦΑΝΟΥ-ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Η., *Κοινωνική Ευρώπη – Ελλείμματα και προοπτικές*, Ι. ΣΙΔΕΡΗΣ, Αθήνα 2001

ΤΣΟΤΣΟΡΟΥ Θ. / ΣΚΛΗΚΑΣ Ν., *Το Κοινοτικό Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλειας των διακινούμενων προσώπων*, Α. .Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα 1997

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ / ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, *Η Ελληνική Έκθεση Στρατηγικής για τις Συντάξεις*, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2002

ΚΛΟΚΠ-Μ01.3: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εξοικείωση των σπουδαστών / τριών με τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος κοινωνικής προστασίας και πως αυτό επηρεάζεται αλλά και επηρεάζει βασικές οικονομικές λειτουργίες του οικονομικού συστήματος. Αναδεικνύεται ο τρόπος λειτουργίας του συστήματος κοινωνικής προστασίας αλλά και ο προβληματισμός που αναπτύσσεται διεθνώς για τη νέα του δομή και το ρόλο του. Έχοντας αυτό το θεωρητικό υπόβαθρο, αλλά γνωρίζοντας και εφαρμοσμένες πτυχές του συστήματος κοινωνικής μπορούν να ανταποκριθούν επαρκώς στις ανάγκες της Κοινωνικής Διοίκησης.

Βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι να:

- κατανοούν την έννοια της κοινωνικής προστασίας
- μπορούν να αναλύουν τα οικονομικά στοιχεία του συστήματος κοινωνικής προστασίας
- γνωρίζουν τη διαφορετικότητα της δομής κοινωνικής προστασίας στα κράτη – μέλη της Ε.Ε.
- αναλύουν τις επιπτώσεις των δαπανών της κοινωνικής προστασίας στην απασχόληση, στην αναδιανομή του εισοδήματος, στην καταπολέμηση της φτώχειας
- προσδιορίζουν το χαρακτήρα της κοινωνικής πολιτικής και τους παράγοντες που τον επηρεάζουν
- κατανοούν και να αναλύουν τη δομή υποσυστημάτων κοινωνικής προστασίας (υγεία, πρόνοια, ασφάλιση)
- αξιολογούν επιμέρους πτυχές της κοινωνικής πολιτικής
- γνωρίζουν και να αναλύουν τους περιορισμούς του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης
- αξιολογούν εναλλακτικούς τρόπους χρηματοδότησης του συστήματος κοινωνικής προστασίας
- προτείνουν τρόπους βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του συστήματος κοινωνικής προστασίας

ΙΙ. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η κοινωνική προστασία μέσα από τα στοιχεία

- Προσδιορισμός της έννοιας κοινωνικής προστασίας
- Τρόποι μέτρησης της κοινωνικής προστασίας
- Η κοινωνική προστασία στην Ελλάδα (Κοινωνικός Προϋπολογισμός, Στοιχεία ΥΠΕΘΟ και στοιχεία ESSPROS).
- Η κοινωνική προστασία στην Ευρώπη (ESSPROS, Η κοινωνική κατάσταση στην Ευρώπη – Eurostat)

- Κοινωνικοί δείκτες
- Προβλήματα και συμπεράσματα από την αποτύπωση και την αξιοποίηση των στατιστικών στοιχείων.

2. Η κοινωνική προστασία σήμερα

- Ποια είναι η δομή της κοινωνικής προστασίας στην χώρας της Ε.Ε. και στις ΗΠΑ
- Η δομή του συστήματος κοινωνικής προστασίας στην Ελλάδα
- Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν τη δομή του συστήματος κοινωνικής προστασίας
- Πως η δομή του συστήματος κοινωνικής προστασίας επηρεάζει την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την αναδιανομή του εισοδήματος
- Ποια είναι τα θέματα και οι προκλήσεις για το σύστημα κοινωνικής προστασίας
- Παγκοσμιοποίηση και σύστημα κοινωνικής προστασίας
- Ο ρόλος του συστήματος κοινωνικής προστασίας στην ενοποιημένη Ευρώπη. Υπάρχει αναζήτηση ευρωπαϊκού μοντέλου ;
- Η έννοια της στοχοθέτησης στο σύστημα κοινωνικής προστασίας
- Ανάλυση των επιπτώσεων των δαπανών του συστήματος κοινωνικής προστασίας στην απασχόληση, στην ανάπτυξη και στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Νέες τάσεις και χαρακτηριστικά του συστήματος κοινωνικής προστασίας

3. Η κοινωνική προστασία ως συνιστώσα του οικονομικού συστήματος

- Η Κοινωνική προστασία ως παραγωγικός συντελεστής
- Η έννοια του κοινωνικού κεφαλαίου
- Η κοινωνική προστασία και το ανθρώπινο κεφάλαιο
- Τρόποι χρηματοδότησης της κοινωνικής προστασίας και οικονομική μεγέθυνση
- Κοινωνική προστασία και οικονομικός κύκλος
- Κοινωνική προστασία και οικονομική μεγέθυνση : ποια είναι η αιτιώδης σχέση ;

4. Υποσύστημα κοινωνικής προστασίας και πολιτικής

- Η πολιτική οικονομία του συστήματος συνταξιοδότησης (Δαπάνες – έσοδα, οικονομική αποτελεσματικότητα, οικονομικοί και δημογραφικοί περιορισμοί, δημοσιονομική κρίση, ανισότητες στις παροχές, επιπτώσεις στην οικονομική ανάπτυξη, εναλλακτικοί τρόποι χρηματοδότησής του, διεθνείς τάσεις μεταρρύθμισης του συστήματος)
- Η πολιτική οικονομία του συστήματος απασχόλησης (τρόπος προστασίας από την ανεργία, προώθησης της απασχόλησης, επιπτώσεις στην οικονομία και στην κοινωνία)
- Η πολιτική οικονομία της πρόνοιας (οριοθέτηση της φτώχειας, μέτρηση της φτώχειας, ο ρόλος του προνοιακού συστήματος στην οικονομική ανάπτυξη)

- Η πολιτική οικονομία του συστήματος υγείας (αγορά και κράτος στην υγεία, δημόσιες – ιδιωτικές δαπάνες υγείας, τρόπος χρηματοδότησης της υγείας, υγεία και οικονομική μεγέθυνση, χρηματοδότηση υγείας και ανάπτυξη)

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

BUTI M., FRANCO D., PENCH L., *Reconciling the welfare state with sound public finances and high employment, in European Economy, Reports and Studies, The welfare state in Europe, Challenges and Reforms, No 4, 1997*

ATKINSON A., *The economics of the welfare state: an incomplete debate, in European Economy, Reports and Studies, The welfare state in Europe, Challenges and Reforms, No 4, 1997*

LINDBECK A., *Welfare state dynamics, in European Economy, Reports and Studies, The welfare state in Europe, Challenges and Reforms, No 4, 1997*

FOLSTER S., *Social Insurance based on personal savings account: a possible reform strategy for overburdened welfare states? Welfare state dynamics, in European Economy, Reports and Studies, The welfare state in Europe, Challenges and Reforms, No 4, 1997*

J. M. ORSZAG AND D. J. SNOWER, *Expanding the welfare system: proposal for reform, in European Economy, Reports and Studies, The welfare state in Europe, Challenges and Reforms, No 4, 1997*

DARNAUT N., *Reform of the social security system in France: challenges and prospects, in European Economy, Reports and Studies, The welfare state in Europe, Challenges and Reforms, No 4, 1997*

D. FRANCO AND T. MUNZI, *Ageing and fiscal policies in the European Union, in European Economy, Reports and Studies, The welfare state in Europe, Challenges and Reforms, No 4, 1997*

P. R. ORSZAG AND J. E. STIGLITZ, *Rethinking Pension Reform: ten myths about social security systems, paper presented at the conference on "New Ideas about the Old Age Security", The World Bank Washington, D.C., September 14-15, 1999*

D. GELDOLF, *New activation policies: promises and risks, in M.Heikkila, Linking welfare and work, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 1999*

B. HVINDEN, *Activation: a Nordic Perspective, in M.Heikkila, Linking welfare and work, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 1999*

A. BOSCO AND Y. CHASSARD, *A shift in the paradigm: surveying the European Union Discourse on Welfare Work, in M.Heikkila, Linking welfare and work, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 1999*

J. DITCH, *The structure and dynamics of Social assistance in the European Union, in M.Heikkila, Linking welfare and work, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 1999*

W. HANESCH, *The debate on Reforms of Social Assistance in Western Europe, in M.Heikkila, Linking welfare and work*, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 1999

OECD, *The local dimension of welfare-to-work*, OECD, 1999

Cichon et al Financing social protection, ILO, 2004

ΚΛΟΚΠ-Μ01.4: ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει ως βασικό σκοπό να βοηθήσει του σπουδαστές να κατανοήσουν τη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών πολιτικών για την απασχόληση αλλά και τον προβληματισμό που αναπτύσσεται στους κόλπους της Ε.Ε. για το σημαντικό ρόλο που αυτές διαδραματίζουν στη διαμόρφωση του οικονομικού συστήματος.

Οι στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να περιγράψει το θεσμικό πλαίσιο της απασχόλησης στην Ε.Ε. και την διαμόρφωση πολιτικής μέσα από τις λειτουργίες των διάφορων οργάνων
- Να συνοψίσει την ακολουθούμενη στρατηγική στους διάφορους τομείς της κοινωνικής δραστηριότητας.
- Να καταγράψει τα μέτρα που προτάθηκαν ή ελήφθησαν στην Ε.Ε. στον τομέα της απασχόλησης και της Κοινωνικής Πολιτικής.

ΙΙ. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Θεσμοί και πολιτικές για την απασχόληση

- Το θεσμικό πλαίσιο της απασχόλησης
- Τα όργανα της Κοινωνικής Πολιτικής της Ε.Ε.
- Διαμόρφωση Πολιτικής Απασχόλησης μέσα από τις συνόδους του Συμβουλίου

2. Η στρατηγική για την Απασχόληση

- Ο Πρώτος Πυλώνας: Βελτίωση της Απασχολησιμότητας
- Ο Δεύτερος Πυλώνας: Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος και δημιουργία θέσεων εργασίας
- Ο Τρίτος Πυλώνας: Ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους
- Ο Τέταρτος Πυλώνας: Ενίσχυση της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών

3. Τα μέτρα της Ε.Ε. για την απασχόληση

- Οι κατευθυντήριες γραμμές
- Η δημιουργία των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Απασχόληση
- Η ανοικτή μέθοδος συντονισμού
- Το Σύμφωνο
- Οι συστάσεις

4. Μελέτη Περίπτωσης

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Χ. ΙΩΑΝΝΟΥ, *Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Εργασιακές Σχέσεις*, ΕΚΔ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ, ΑΘΗΝΑ 1996

Χ. ΙΩΑΝΝΟΥ, *Εργασία και Κεφάλαιο*, Αθήνα, 1997

Η. ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΕΦΑΝΟΥ, *Πολιτικές Απασχόλησης στην Ε.Ε.*, ΕΚΔ. ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ ΑΘΗΝΑ, 1997

Η ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΕΦΑΝΟΥ, *Η σύγκλιση Συστημάτων Κοινωνικής Ασφάλισης*, ΕΚΔ. ΣΙΔΕΡΗΣ, ΑΘΗΝΑ 2001

Κ. ΚΙΟΥΛΑΡΑ-Λ. ΣΑΡΑΓΚΑ, *Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Αγορά Εργασίας*, ΙΟΒΕ

Ι. ΚΟΥΖΗΣ, *Εργασιακές σχέσεις και ευρωπαϊκή ενοποίηση*, ΙΝΕ, 2001

Ρ ΚΡΟΥΓΚΜΑΝ, *Η εποχή των μειωμένων προσδοκιών*, ΕΚΔ. ΠΟΛΙΣ

ΤΖ. ΡΙΦΚΙΝ, *Το τέλος της Εργασίας και το μέλλον της*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΑ ΣΥΝΟΡΑ, 1996

Θ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, *Ευρωπαϊκές Κοινωνικές Πολιτικές*, ΕΚΔ. ΚΡΙΤΙΚΗ, 2001

Δ. Γ. ΤΣΑΟΥΣΗΣ (επιμ.), *Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική*, ΕΚΔ. GUTENBERG, 1998

Χ. ΤΣΕΚΙΝΗΣ, Θ. ΚΟΥΤΡΟΥΚΗΣ, *Απασχόληση και Εργασιακές Σχέσεις, Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*

European Commission 1993, Growth, Competitiveness, Employment-The Challenge and ways into the 21st century, White Paper, Luxemburg

European Commission, 1994, European Social Policy-Away forward for the Union, A White Paper, Luxenburg

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ, ΕΕ 1999

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ

Η Πράσινη Βίβλος, Ζωή και Εργασία στην Κοινωνία των Πληροφοριών

Η Λευκή Βίβλος

Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις, ΕΕ 2000

Η Απασχόληση και η Κοινωνική Πολιτική της ΕΕ 199-2001, ΕΕ 2001

Συμπεράσματα της Προεδρίας, Λισσαβόνα 2000, Στοκχόλμη 2000, Λάακεν 2001

L égalité des chances entre les femmes et les hommes dans l Union Européenne L 2985 Lux :ISBN 92-894-4075-9

Bilan de cinq années de stratégie européenne pour l emploi com(2002) 416final

Vers d accroissement de la participation au marché du travail et la promotion du vieillissement actif-Rapport conjoint de la Commission en matière et du conseil 7/3/2002

Plan d action de la commission en matière de compétences et du mobilité com (2002) 72 final

Le dialogue social européen, force de modernisation et de changement com (2002) 431 final

La politique de l Union européenne en matière de l emploi et de protection sociale 1999-2001 L 2985 LUX ISBN 92894-1534-7

La situation sociale dans l Union Européenne 2002, eurostat

H. SARFARI, *Flexibilité et création d emplois, ed. L Harmahan*

AN GOUDSAARD-U. HAMALAINEN, *Les préférences en matière de temps de travail aux déferant stade de la vie, ISBN 92828-0111-0*

PHIL D IRIBARNE, *Le chômage paradoxale, put*

R. SAINSAUBLIEU, *L entreprise une affaire de société, ed. Références, 1998*

P. LARROUTUROU, *Pour la semaine de quatre jours,ed. la decourente/poche*

ΚΔΟΚΠ-Σ02: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΙ – ΘΕΣΜΟΙ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΔΟΚΠ-Μ02.1: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ & ΝΕΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι σπουδαστές/τριες βασικά στοιχεία του Εργατικού Δικαίου, την έννοια της αγοράς εργασίας, των μεταβολών που συντελούνται στην αγορά εργασίας, την έννοια και τα αίτια της ανεργίας και των πολιτικών απασχόλησης.

Ειδικότερα οι στόχοι του μαθήματος αυτού είναι να μπορούν οι σπουδαστές/τριες:

- Να εξοικειωθούν με τα βασικά στοιχεία του Εργατικού Δικαίου
- Να κατανοούν την έννοια της αγοράς εργασίας και τη διαφορετικότητά της από οποιαδήποτε άλλη αγορά
- Να κατανοούν τις αλλαγές της αγοράς εργασίας που συντελούνται και πώς αυτές επηρεάζουν τις εργασιακές σχέσεις
- Να κατανοούν και να αναλύουν το πρόβλημα της ανεργίας καθώς και τις επιπτώσεις και τις συνέπειες από την ανεργία
- Να αναλύουν και να αξιολογούν τις πολιτικές απασχόλησης
- Να εξετάζουν τα μοντέλα των εργασιακών οργανώσεων και σχέσεων στην οικονομική και κοινωνική δυναμική τους.

Η αντιμετώπιση των πραγματικοτήτων της απασχόλησης, εδραιωμένη στην προηγούμενη συζήτηση, προσφέρεται και για την επικοινωνία των σπουδαστών, με άμεσες και μετρήσιμες διαστάσεις των φαινομένων της εργασίας για μια σταθερή κατεύθυνση για διεθνείς συγκρίσεις και για την ενεργό δοκιμασία των πορισμάτων της οργανωτικής θεώρησης των εργασιακών σχέσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, οι αναφορές και επεξεργασίες θα κινηθούν στην ανάλυση ποσοτικών δεδομένων και μετρήσεων, σε ευρείς χρόνους -με συγκριτικό μέτρο τις χώρες του ΟΟΣΑ- (από το 1970 ως το 2001), με στόχο να αναδειχθούν οι συνολικές μεταβολές και οι διαφορές ανάμεσα στα διαφορετικά εθνικά ή περιφερειακά υποδείγματα απασχόλησης και τις διάφορες πλευρές συγκρότησης των δομών και έκφρασης των λειτουργιών των εργασιακών οργανώσεων και σχέσεων.

Τέλος, επιχειρείται η περιγραφή των φαινομένων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού καθώς και η δράση σε εθνικό και διεθνές επίπεδο για την χάραξη στρατηγικής ανάπτυξης και πολιτικής που συμβάλλει στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και την αύξηση της κοινωνικής συνοχής.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Αγορά εργασίας εξελίξεις και προοπτικές

- Ανάλυση της Έννοιας και της Δομής της αγοράς εργασίας
- Ο ρόλος της αγοράς εργασίας στην προώθηση της Οικονομικής ανάπτυξης και της μείωσης των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων
- Δημογραφικοί Περιορισμοί
- Γήρανση πληθυσμού και αγοράς εργασίας
- Ορισμός και τρόποι μέτρησης του ποσοστού ανεργίας
- Πληθωρισμός και ανεργία – αίτια της ανεργίας
- Παγκοσμιοποίηση και ανεργία-ONE και ανεργία
- Κατώτατοι μισθοί και ανεργία
- Τάσεις στην ελληνική αγοράς εργασίας
- Ορισμός και μέτρηση της ανεργίας στην Ελλάδα

2. Οι Εργασιακές Σχέσεις στην Ελλάδα

- Έννοια και χαρακτηριστικά του ελληνικού συστήματος εργασιακών σχέσεων
- Οι φορείς των εργασιακών σχέσεων στην Ελλάδα
- Τα μέσα ρύθμισης των εργασιακών σχέσεων στην Ελλάδα
  - Η Νομοθεσία
  - Ο ρόλος των συλλογικών διαπραγματεύσεων και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας
  - Ο ρόλος του κοινωνικού διαλόγου
  - Το ρυθμιστικό πλαίσιο για τις εργασιακές σχέσεις στην Ε.Ε.
  - Εργασιακές Σχέσεις και ελληνική αγορά εργασίας

3. Νέες μορφές οργάνωσης της Εργασίας στην Κοινωνία της Πληροφορίας

- Έννοια της Νέας Οργάνωσης της Εργασίας
- Η Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Νέα Οργάνωση της Εργασίας
- Το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο για τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας
  - Νέες μορφές απασχόλησης και οργάνωση της εργασίας (μερική απασχόληση, εργασία ορισμένου χρόνου, προσωρινή απασχόληση, κ.λ.π.)
  - Οργάνωση του χρόνου εργασίας στις επιχειρήσεις
  - Νέες Τεχνολογίες και νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας: η τηλεργασία

4. Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός

- Ιστορική και θεωρητική προσέγγιση
- Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός στη νεωτερικότητα και την ύστερη νεωτερικότητα
  - από το ιδεώδες της κοινωνικής συνοχής στην κοινωνία που αποκλείει
- Φτώχεια και Εισοδηματικές Ανισότητες
  - Το φαινόμενο της φτώχειας
  - Πολιτικές καταπολέμησης της φτώχειας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- Κοινωνικός Αποκλεισμός

- Το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού
- Πολιτικές καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

BEAN CH. R., *The role of demand-management policies in reducing unemployment*, IN D.J. SNOWER, G.DE LA DEHESA, *UNEMPLOYMENT POLICY. GOVERNMENT OPTIONS FOR THE LABOUR MARKET*, 1996

BLANK R., *Is there a trade-off between unemployment and inequality?*, THE JEROME LEVY ECONOMICS INSTITUTE OF BARD COLLEGE, NO 33, 1997

ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΡΟΥ Μ., ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ Γ., *Η ποιότητα της εργασίας. Θεωρητικές προσεγγίσεις - Θεσμικές διαστάσεις*, ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΕΥΧΟΣ 33, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2004, ΣΕΛ. 7 –31

DREZE JACQUES H., SNEESSENS HENRI, *Technological development, competition from low-wage economies and low-skilled unemployment*, IN D.J. SNOWER, G.DE LA DEHESA, *UNEMPLOYMENT POLICY. GOVERNMENT OPTIONS FOR THE LABOUR MARKET*, 1996

EC OBSERVATORY, *EC observation on national policies to combat social exclusion: Consolidated report Greece*, ISBN 960-7093-28-3, (Εκπονηθείσα Συγκεντρωτική Έκθεση για το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών και την Ευρωπαϊκή Ένωση με θέμα τις Διαστάσεις του Κοινωνικού Αποκλεισμού στην Ελλάδα) Αθήνα 1992

EC OBSERVATORY, *EC observation on national policies to combat social exclusion: First national report Greece*, ISBN 960-7093-30-5. (Εκπονηθείσα Ετήσια Έκθεση για το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών και την Ευρωπαϊκή Ένωση με θέμα τις Διαστάσεις του Κοινωνικού Αποκλεισμού στην Ελλάδα) Αθήνα 1990

GORDON R.J., *Is there a trade-off between unemployment and productivity growth?*, in D.J. Snower, G. de la Dehesa, *Unemployment policy. Government options for the labor market*, 1996

HOBSBAWM, E., *Η εποχή των άκρων – Ο σύντομος εικοστός αιώνας 1914-1991*, Αθήνα: Θεμέλιο 1995

HUTCHENS R. M., *A path to good jobs?*, The Jerome Levy Economics Institute of Bard College, No 11, 1994

ΊΔΡΥΜΑ ΣΑΚΗ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑ, *Κοινωνικές ανισότητες και κοινωνικός αποκλεισμός* (6ο επιστημονικό συνέδριο), Αθήνα: Ίδρυμα Σάκη Καραγιώργα 1998

ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΣ Δ., ΜΑΡΑΤΟΥ-ΑΛΙΠΡΑΝΤΗ Λ., ΦΡΟΝΙΜΟΥ Ε. (ΕΠΙΜ.), *Διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα: κύρια θέματα και προσδιορισμός προτεραιοτήτων πολιτικής* (έκθεση για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο), Αθήνα: ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ 1996

ΚΑΣΙΜΑΤΗ Κ. (επιμ.), *Κοινωνικός αποκλεισμός: η ελληνική εμπειρία*, [Κέντρο Κοινωνικής Μορφολογίας και Κοινωνικής Πολιτικής], Αθήνα: GUTENBERG 1998

ΚΟΥΖΗΣ Γ., *Εργασιακές σχέσεις και ευρωπαϊκή ενοποίηση*, Μελέτες του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, 2001

- ΚΟΥΚΙΑΔΗΣ Ι., *Η πολιτική ισορροπίας μεταξύ της ευελιξίας της εργασίας και της προστασίας των εργαζομένων*, Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων, τεύχος 30, σελ. 24-29, Απρίλιος 2003
- ΚΟΥΚΟΥΛΕΣ Γ., *Συλλογικές εργασιακές σχέσεις*, ΣΕ Ξ. ΠΕΤΡΙΝΙΩΤΗ, Γ. ΚΟΥΚΟΥΛΕΣ, ΕΠΕΤΗΡΙΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1998, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΝΤΕΙΟΥ
- ΚΡΑΒΑΡΙΤΟΥ Γ., *Χαρακτηριστικά του ελληνικού συστήματος εργασιακών σχέσεων*, ΕΕΔ 1995.289
- LAYARD R., *Preventing long-term unemployment: an economic analysis*, in D.J. Snower, G. de la Dehesa, *Unemployment policy. Government options for the labour market*, 1996
- ΛΥΤΡΑΣ, Α. Ν., *Κοινωνία και Εργασία, Ο ρόλος των κοινωνικών τάξεων*, Αθήνα: ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ 2000
- ΛΥΤΡΑΣ Α.Ν., ΣΟΥΛΙΩΤΗΣ Κ.Ν., *Αποκλεισμοί στην παγκοσμιοποίηση*, Αθήνα: ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ 2004
- ΛΥΤΡΑΣ Α.Ν., ΠΑΝΤΕΛΟΓΛΟΥ Π., *Φορείς και δίκτυα καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού* (έκθεση προς το Υπουργείο Παιδείας, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο), Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο 1999
- MILLARD S.P., MORTENSEN D.T., *The unemployment and welfare effects of labour market policy: a comparison of the USA and the UK*, OECD, *Implementing the OECD Jobs strategy*, 1999
- MINFORD P., *Unemployment in the OECD and its remedies*, in D.J. Snower, G. de la Dehesa, *Unemployment policy. Government options for the labour market*, 1996
- NICAISE I., et al, *Labour market Programmes for the Poor in Europe: Pitfalls, Dilemmas and how to avoid them*, Avebury, 1995
- NICKELL S.J., BELL BRIAN, *Would cutting payroll taxes on the unskilled have a significant impact on unemployment?*, in D.J. Snower, G. de la Dehesa, *Unemployment policy. Government options for the labour market*, 1996
- Ο.Κ.Ε., Γνώμη υπ' αριθμ. 86/2002: *Ο κοινωνικός διάλογος στην Ελλάδα: Αποτίμηση, τάσεις, προοπτικές*, <http://www.oke.gr>
- ΠΑΚΟΣ Θ. (ΕΠΙΜ.) (2000), *Κοινωνία των 2/3: διαστάσεις του σύγχρονου κοινωνικού προβλήματος* (διεθνές συνέδριο), Αθήνα: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
- PHELPS E.S., *Wage subsidy programmes: alternative designs*, in D.J. Snower, G. de la Dehesa, *Unemployment policy. Government options for the labour market*, 1996
- SAINT-PAUL GILLES, *High unemployment from a political economy perspective*, in D.J. Snower, G. de la Dehesa, *Unemployment policy. Government options for the labour market*, 1996
- SNOWER D., *Evaluating unemployment policies: what do the underlying theories tell us*, in D.J. Snower, G. de la Dehesa, *Unemployment policy. Government options for the labour market*, 1996
- ΤΣΙΓΚΑΝΟΥ Ι., *Οι εγκληματολογικές όψεις του κοινωνικού αποκλεισμού*, Αθήνα: ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 2002

ΥΑΝΝΑΚΟΥΡΟΥ Μ., *The evolution of labour law in the European Union: 1992 - 2003 - Country study on Greece (final report)*, Study undertaken for the Employment and Social Affairs General Directorate of the European Commission in the framework of an expert group (under publication), 2004

**ΚΔΟΚΠ-Μ02.2: ΘΕΣΜΟΙ & ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΠΡΟΝΟΙΑ)****I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

Το συγκεκριμένο μάθημα επικεντρώνεται στη θεσμική και κοινωνικοπολιτική ανάλυση των βασικών τεχνικών κοινωνικής προστασίας σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο: πρόκειται για τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας που συνθέτουν σήμερα και τον κύριο άξονα κατοχύρωσης του Κοινωνικού Κράτους. Υιοθετείται μάλιστα από άποψη σύλληψης της ύλης μία διευρυμένη προσέγγιση που αποβλέπει ακριβώς να προσαρμόσει τις παραδοσιακές διαστάσεις της κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας στις σύγχρονες ανάγκες και συνθήκες κάλυψης του πληθυσμού.

Στόχος του μαθήματος η απόκτηση γνώσεων και εμπειριών για τους θεσμούς, τους κανόνες και τις ρυθμιστικές παρεμβάσεις (διερεύνηση υφιστάμενου νομικού και κανονιστικού πλαισίου) στους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας, καθώς και η ανάδειξη των τεχνικών οργάνωσης και λειτουργίας των πολιτικών ασφάλισης και πρόνοιας. Παράλληλα επιχειρείται η ολοκληρωμένη παρουσίαση των πιο σημαντικών έργων της ελληνικής αλλά και της διεθνούς βιβλιογραφίας για τις προοπτικές εξέλιξης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας, με ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα σχεδιασμού, οργάνωσης και διαχείρισης των παροχών.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Από μεθοδολογική άποψη, το μάθημα διακρίνεται σε τρεις κύριες ενότητες: η πρώτη κατευθύνεται στην ανάπτυξη τυποποιήσεων και οριοθετήσεων σε σχέση με συγγενείς έννοιες στο πεδίο της κοινωνικής διοίκησης (κοινωνική πολιτική, κοινωνική ασφάλεια, κοινωνική πρόνοια), η δεύτερη επικεντρώνεται στη διερεύνηση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου και η τρίτη στην εξέταση της λειτουργίας και των προοπτικών εξέλιξης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας.

Και οι τρεις ενότητες στηρίζονται στην υιοθέτηση διεπιστημονικών προσεγγίσεων που αξιοποιούν τα πορίσματα της νομικής, της συγκριτικής και της κοινωνικοπολιτικής ανάλυσης, δίνοντας βέβαια έμφαση στη θεσμική ανάλυση και επεξεργασία.

Από άποψη περιεχομένου, το μάθημα διαρθρώνεται σε δύο κύριες θεματικές ενότητες: η πρώτη αφορά τους θεσμούς και τις πολιτικές της κοινωνικής ασφάλισης και η δεύτερη τους θεσμούς και τις πολιτικές της κοινωνικής πρόνοιας.

Σε σχέση με τη διάρθρωση της ύλης, το περιεχόμενο του μαθήματος καλύπτει τα ακόλουθα γνωστικά αντικείμενα:

- Γενικές αρχές και βασικές διαστάσεις του θεσμού της κοινωνικής ασφάλειας / Οριοθέτηση σε σχέση με συγγενείς έννοιες
- Παραδοσιακές και εναλλακτικές προσεγγίσεις για την τυποποίηση και το περιεχόμενο του θεσμού
- Τα μοντέλα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Η ιστορική εξέλιξη και κατοχύρωση του θεσμού της κοινωνικής ασφάλειας στην Ελλάδα
- Συστήματα ασφαλιστικής προστασίας και φορείς κάλυψης στην Ελλάδα – Προνοιακοί φορείς και τεχνικές οργάνωσης
- Οι πηγές του Ελληνικού δικαίου κοινωνικής ασφάλειας
- Η τυποποίηση των ασφαλιστικών παροχών
- Η τυποποίηση των προνοιακών παροχών και υπηρεσιών
- Οι τεχνικές οργάνωσης και διοίκησης των ασφαλιστικών και προνοιακών φορέων
- Χορήγηση και διεκδίκηση των ασφαλιστικών και προνοιακών παροχών
- Οι προοπτικές εξέλιξης του θεσμού σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- Οι προτάσεις αναθεώρησης και μεταρρύθμισης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Παρουσίαση των θεματικών ενότητων

1. Κοινωνική Ασφάλιση

- Γενικές αρχές και βασικές διαστάσεις του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης /οριοθέτηση σε σχέση με συγγενείς έννοιες
- Παραδοσιακές και εναλλακτικές προσεγγίσεις για την τυποποίηση και του περιεχόμενο του θεσμού
- Τα μοντέλα κοινωνικής ασφάλισης στις χώρες της Ε.Ε.
- Η ιστορική εξέλιξη και κατοχύρωση του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα
- Συστήματα ασφαλιστικής προστασίας και φορείς κάλυψης στην Ελλάδα/ Οργάνωση και διοίκηση του θεσμού)
- Οι πηγές του ελληνικού δικαίου κοινωνικής ασφάλισης
- Ζητήματα υπαγωγής και εξέλιξης της ασφαλιστικής σχέσης (έναρξη, διάρκεια, διακοπή, λήξη)
- Η τυποποίηση των ασφαλιστικών παροχών
- Έννοια και κατηγορίες των ασφαλιστικών παροχών
- Χορήγηση και διεκδίκηση των ασφαλιστικών παροχών από Έλληνες και αλλοδαπούς που διαμένουν στην Ελλάδα: η περίπτωση των μεταναστών και των προσφύγων Οι προοπτικές εξέλιξης του θεσμού σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- Οι προτάσεις αναθεώρησης και μεταρρύθμισης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης

2. Κοινωνική Πρόνοια

- Η θεσμική κατοχύρωση της Κοινωνικής Πρόνοιας στο πλαίσιο προστασίας των κοινωνικών δικαιωμάτων
- Οι αρχές άσκησης προνοιακής πολιτικής
- Οι τεχνικές υλοποίησης των αρχών (έλεγχος των μέσων βιοπορισμού, έλεγχος της προσωπικής ή οικογενειακής κατάστασης)
- Τα συστήματα Κοινωνικής Πρόνοιας (το σκανδιναβικό, το ηπειρωτικό, το αγγλοσαξονικό και το λατινικό μοντέλο)
- Η ενεργοποίηση του εθελοντικού τομέα

- Τυπολογία των προνοιακών παροχών (οι παροχές σε χρήμα, οι παροχές σε είδος, οι προσωπικές υπηρεσίες)
- Το περιεχόμενο των παροχών
  - Οι παροχές εξασφάλισης ενός ελαχίστου εισοδήματος
  - Τα επιδόματα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης
  - Οι υπηρεσίες κλειστής /ιδρυματικής περίθαλψης
  - Οι υπηρεσίες ανοικτής περίθαλψης
  - Τα προγράμματα βοήθειας στο σπίτι
  - Οι υπηρεσίες πρόωθησης και απασχόλησης
- Τα προγράμματα κάλυψης των ομάδων στόχων στο Ελληνικό Σύστημα
  - Ανασφάλιστοι ηλικιωμένοι
  - Άτομα με ειδικές ανάγκες
  - Απροστάτευτα παιδιά
  - Μονογονεϊκές οικογένειες
  - Άστεγοι
  - Πρόσφυγες και Μετανάστες
- Η θεσμοθέτηση του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας (οι αρχές και η λειτουργία του Συστήματος, οι φορείς υλοποίησης)
- Η διεκδίκηση των προνοιακών δικαιωμάτων
  - Διοικητικές διαδικασίες επίλυσης των διαφορών
  - Η προσφυγή στα Δικαστήρια
  - Τα συστήματα νομικής συνδρομής
  - Ο ρόλος του Συνηγόρου του Πολίτη στην επίλυση προνοιακών διαφορών.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Κοινωνική Ασφάλιση

ΑΜΙΤΣΗΣ Γ., *Η θεσμική κατοχύρωση των ελαχίστων ορίων διαβίωσης στην Ελληνική και διεθνή έννομη τάξη – Συμβολή στη δογματική θεμελίωση των συστημάτων ελαχίστου εισοδήματος*, Α.Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα, 2001

ΑΜΙΤΣΗΣ Γ., *Το Ελληνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης, Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Αθήνα, 2003*

ΓΚΟΛΝΑ Χ., ΞΕΝΟΦΩΝ Κ., ΚΥΡΙΑΚΟΣ Σ., *Φαρμακευτική πολιτική στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Λειτουργία της αγοράς και ρυθμιστικό πλαίσιο*, ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ, Αθήνα 2005

Επιτροπή για την Εξέταση της Μακροπρόθεσμης Οικονομικής Πολιτικής, Οικονομία και Συντάξεις – Συνεισφορά στον κοινωνικό διάλογο, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα, 1997

ΚΟΝΤΙΑΔΗΣ Ξ. *Συνταγματικές εγγυήσεις και θεσμική οργάνωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλειας*, ΑΝΤ.Ν.ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα-Κομοτηνή 2004

ΚΟΝΤΙΑΔΗΣ Ξ. *Όψεις αναδιάρθρωσης του κράτους πρόνοιας στην Ευρώπη. Σύγχρονες τάσεις και προσαρμογή της ελληνικής διοίκησης*, ΑΝΤ.Ν.ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα-Κομοτηνή 1997

- ΚΟΝΤΙΑΔΗΣ Ξ., *Η κοινωνική διοίκηση στην Ελλάδα*, ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα, 1997
- ΚΟΥΚΙΑΔΗΣ Ι., *Παραδόσεις Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Νομοθεσίας*, τ. Α', ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Θεσσαλονίκη, 1981
- ΚΡΕΜΑΛΗΣ Κ., *Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Α. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα, 1985
- ΚΡΕΜΑΛΗΣ Κ. (επ.) *Πανδέκτης Νομολογίας Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλειας*, τ. Α' & Β', Α.Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα, 1996
- ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΕΦΑΝΟΥ Η., *Σύγκλιση συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης*, Ι. ΣΙΔΕΡΗΣ, Αθήνα, 1992
- ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ – ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ Π., *Η Επικουρική Κοινωνική Ασφάλιση στο Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο του Ανταγωνισμού*, Α.Ν.ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα, 2002
- Πετρόγλου Α., *Δίκαιον Κοινωνικής Ασφάλισεως*, Αθήνα 1974
- ΡΟΜΠΟΛΗΣ Σ. / ΧΛΕΤΣΟΣ Ν., *Η κοινωνική πολιτική μετά την κρίση του κράτους πρόνοιας*, ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ, Θεσσαλονίκη, 1995
- ΡΟΜΠΟΛΗΣ Σ. / ΡΩΜΑΝΙΑΣ Γ. / ΜΑΡΓΙΟΣ Β., *Αναλογιστική Μελέτη του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα*, ΙΝΕ ΓΣΕΕ - ΑΔΕΔΥ, Αθήνα, 2001
- RUNFT Η., *Ενοποίηση της Ευρώπης και κοινωνική ασφάλεια των παλιννοστούντων*, Α. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα, 1991
- ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Θ., *Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική*, ΚΡΙΤΙΚΗ, Αθήνα, 1993
- ΣΙΣΣΟΥΡΑΣ Α. / ΑΜΙΤΣΗΣ Γ., *Το κοινωνικό δίκτυο ασφάλειας και οι μηχανισμοί εφαρμογής του στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής προστασίας*, σ. 537-566, σε Θ. Σακελλαρόπουλος (επ.), *Η Μεταρρύθμιση του Κοινωνικού Κράτους*, ΚΡΙΤΙΚΗ, Αθήνα, 1999
- ΣΚΟΥΤΕΛΗΣ Γ., *Κοινωνικές Ασφαλίσεις: Ανάπτυξη και κρίση*, Κέντρο Κοινωνικών Επιστημών Υγείας, Αθήνα, 1990
- ΣΤΕΡΓΙΟΥ Α., *Η προστασία της μητρότητας στο Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Θεσσαλονίκη, 1989
- ΣΤΕΡΓΙΟΥ Α., *Η συνταγματική κατοχύρωση της κοινωνικής ασφάλισης*, ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Θεσσαλονίκη, 1994
- ΣΤΕΡΓΙΟΥ Α., *Οικογενειακά επιδόματα*, ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Θεσσαλονίκη, 1996
- ΣΤΕΡΓΙΟΥ Α., *Η αναπηρία στη νομοθεσία του ΙΚΑ*, ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Θεσσαλονίκη, 1999
- ΤΗΝΙΟΣ Π., *Κοινωνία, Οικονομία, Συντάξεις – Κρυμμένος Θησαυρός*, ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ, Αθήνα, 2001
- ΤΣΟΤΣΟΡΟΥ Θ. / ΣΚΛΗΚΑΣ Ν., *Το Κοινοτικό Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλειας των διακινούμενων προσώπων*, Α. .Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα, 1997

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ / ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, *Η Ελληνική Έκθεση Στρατηγικής για τις
Συντάξεις*, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2002

B. Κοινωνική Πρόνοια

ΑΜΙΤΣΗΣ Γ. / ΚΟΝΤΙΑΔΗΣ Ξ., *Διερεύνηση και αξιολόγηση των μηχανισμών
εισοδηματικής ενίσχυσης των ατόμων με ειδικές ανάγκες*, Α. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ,
Αθήνα, 2000

ΑΜΙΤΣΗΣ Γ., *Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του Ελληνικού συστήματος
κοινωνικής πρόνοιας*, ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ, Αθήνα, 2001

ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Χ., *Εθελοντισμός - Αλληλεγγύη και Δημοκρατία*, ΟΞΥ, Αθήνα, 2000

ΕΕΤΑΑ, *Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση – Παρούσα κατάσταση και
προοπτικές*, Αθήνα, 1995

ΚΑΒΟΥΝΙΔΗ ΤΖ., *Οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και η καταπολέμηση του
κοινωνικού αποκλεισμού*, σελ. 251-271, σε ΕΚΚΕ, *Διαστάσεις του κοινωνικού
αποκλεισμού στην Ελλάδα*, τ. Α', 1996

ΚΑΛΛΙΝΙΚΑΚΗ Θ. (επιμ.), *Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας - Ανάδοχη
Φροντίδα*, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, 2001

ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ Γ., *Το κοινωνικό κράτος της μεταβιομηχανικής εποχής - Θεσμοί
παροχικής διοίκησης και κοινωνικά δικαιώματα στο σύγχρονο κόσμο*, Α.Ν.
ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα, 1998

Κ.Ε.Π.Ε., *Κοινωνική Πρόνοια - Εκθέσεις για το Πρόγραμμα 1976-1980*, Αθήνα, 1976

Κ.Ε.Π.Ε., *Κοινωνική Πρόνοια - Εκθέσεις για το Πρόγραμμα 1983-1987*, Αθήνα, 1985

Κ.Ε.Π.Ε., *Κοινωνική Πρόνοια - Εκθέσεις για το Πρόγραμμα 1988-1992*, Αθήνα, 1989

ΚΟΝΤΙΑΔΗΣ Ξ. *Συνταγματικές εγγυήσεις και θεσμική οργάνωση του συστήματος
κοινωνικής ασφάλειας*, ΑΝΤ.Ν.ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα-Κομοτηνή 2004

ΚΟΝΤΙΑΔΗΣ Ξ., *Μεταμορφώσεις του Κοινωνικού Κράτους στην εποχή της
παγκοσμιοποίησης*, ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ, Αθήνα, 2001

ΚΡΕΜΑΛΗΣ Κ.(ΕΠ.), *ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ - Διερεύνηση και Αξιολόγηση ενός
νέου συστήματος*, Αθήνα, 1990

ΚΡΕΜΑΛΗΣ Κ., *Το Δικαίωμα του Ατόμου για Κοινωνική Πρόνοια*, Α. Ν.
ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα, 1991

ΜΑΤΘΑΙΟΥ Α., *Αλληλεπίδραση των κανόνων δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και
πρόνοιας στους κλάδους αναπηρίας, γήρατος και οικογενειακών βαρών*, Α. Ν.
ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα, 1996

ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ Λ., *Κοινωνικός αποκλεισμός και κοινωνική προστασία*, σελ. 67-85,
σε Κ. ΚΑΣΙΜΑΤΗ (επ.), *Κοινωνικός Αποκλεισμός: Η Ελληνική Εμπειρία*,
GUTENBERG, Αθήνα, 1998

ΝΑΣΚΟΥ-ΠΕΡΡΑΚΗ Π., *Το νομικό καθεστώς των Προσφύγων στη διεθνή και
ελληνική έννομη τάξη*, Α. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα, 1991

ΠΑΝΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ Κ., ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ – *Ιστορική εξέλιξη και σύγχρονες τάσεις*, ΓΡΗΓΟΡΗΣ, Αθήνα, 1984

ΡΑΦΑΗΛ Μ., *Κοινωνική προστασία και Κοινωνική Διοίκηση*, Α.Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, Αθήνα 2001

Θ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ (επ.), *Η Μεταρρύθμιση του Κοινωνικού Κράτους*, ΚΡΙΤΙΚΗ, Αθήνα, 1999

ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Θ., *Υπερεθνικές κοινωνικές πολιτικές την εποχή της παγκοσμιοποίησης*, ΚΡΙΤΙΚΗ, Αθήνα, 2001

ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ Π., *Κοινωνική Πρόνοια – Μία γενική θεώρηση*, ΈΛΛΗΝ, Αθήνα, 1996

ΧΤΟΥΡΗΣ Σ., *Σύνθετες διαδικασίες του κοινωνικού αποκλεισμού και ο ρόλος της οικογένειας στην κοινωνική προστασία*, ΠΡΑΞΙΣ, Αθήνα, 1992

ΚΔΟΚΠ-Μ02.3: ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΜΕΤΡΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ & ΔΟΜΕΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αντιληφθούν οι σπουδαστές/τριες, πώς οι ευρωπαϊκές πολιτικές για την απασχόληση μετουσιώνονται σε εθνική στρατηγική μέσα από την οπτική για την πλήρη απασχόληση και σε συνδυασμό με την οικονομική πολιτική και πώς καθορίζουν τους στόχους.

Στόχος του μαθήματος είναι η ανάλυση των εργαλείων της πολιτικής απασχόλησης στην Ελλάδα δηλαδή: τα περιφερειακά επιχειρησιακά Προγράμματα, οι ολοκληρωμένες παρεμβάσεις, τα τοπικά σχέδια δράσης, η δια βίου εκπαίδευση ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων σε αυτή καθώς και η σχέση τους με τη ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ.

Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στα κεντρικά "εργαλεία"-μέτρα που αφορούν την απασχόληση: το επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κατάρτιση Απασχόληση και την κοινοτική πρωτοβουλία Equal ,το πρόγραμμα LEONARDO,καθώς και το νέο πρόγραμμα PROGRESS τα οποία θα αναπτυχθούν από ειδικούς εισηγητές-χειριστές των προγραμμάτων αυτών καθώς και ο τρόπος διαχείρισης παρακολούθησης και αξιολόγησής τους. Σκοπός του όλου εγχειρήματος είναι η εξοικείωση και η περαιτέρω εξειδίκευση στην αξιολόγηση-παρακολούθηση των προγραμμάτων αυτών μέσα από την δημιουργία εργαστηρίων με μεθόδους προσομοίωσης .

Τέλος, παρουσιάζονται οι δομές που υποστηρίζουν το όλο εγχείρημα των εθνικών πολιτικών απασχόλησης, ο ρόλος τους, η οργάνωσή τους, οι αλληλεπιδράσεις και οι συνεργασίες μεταξύ τους στην διαμόρφωση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και κατάρτισης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η Εθνική Στρατηγική για την Απασχόληση

- Διαστάσεις της Αγοράς Εργασίας στην Ελλάδα
- Οικονομική Ανάπτυξη, Απασχόληση, Ανεργία
- Οικονομική Πολιτική και Πολιτική Απασχόλησης
- Η Περιφερειακή Διάσταση
- Δημόσια Διοίκηση και Πολιτικές
- Χρηματοδότηση των Πολιτικών και Διαρθρωτικά Ταμεία

2. Διαδικασίες Εναρμόνισης Εθνικών Πολιτικών με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση

Οι Τρεις (3) Γενικοί Στόχοι

- Πλήρης Απασχόληση
- Βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας στην εργασία

- Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής και Ενσωμάτωσης

Οι Δέκα (10) Ειδικές Κατευθυντήριες Γραμμές

3. Δημόσια Διοίκηση και Πολιτικές: Οι Δομές Στήριξης των Πολιτικών Απασχόλησης και Επαγγελματικής Κατάρτισης

- Οι Πολιτικές Προώθησης της Απασχόλησης και ο Ρόλος του ΟΑΕΔ
- Οι Πολιτικές Επαγγελματικής Κατάρτισης
  - Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση
  - Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση

4. Οριζόντια θέματα πορείας εφαρμογής του ΕΚΤ

- Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
- Οι Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις
- Τα Τοπικά Σχέδια Δράσης
- Η δια βίου εκπαίδευση και οι Κοινωνικοί Εταίροι
- Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κατάρτιση – Απασχόληση»

5. Ειδικά προγράμματα

- Κοινοτική πρωτοβουλία EQUAL για διευκόλυνση πρόσβασης στην
- Απασχόληση ευπαθών ομάδων.
- Πρόγραμμα LEONARDO DA VINCI για την επαγγελματική κατάρτιση.
- Νέο Πρόγραμμα PROGRESS για την Απασχόληση και την Κοινωνική Αλληλεγγύη.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (Διάφορα έτη), *Η Απασχόληση στην Ευρώπη*, Γ.Δ. Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, Βρυξέλλες

ΥΠ. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ, *Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση 2004*, Αθήνα 2004

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, *Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση 2004/5*, Γ.Δ. Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, Βρυξέλλες 2004

COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES, *Strengthening the implementation of the European Employment Strategy*, COM (2004) 239 Final, 7/4/2004, Brussels 2004

CEDEFOP, *Η Επαγγελματική Κατάρτιση στην Ελλάδα*, Θεσσαλονίκη 2000

ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, *Η Ελληνική Οικονομία και η Απασχόληση*, Αθήνα 2000

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Διάφορα Έτη), *Ετήσια Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος*, Αθήνα

ΣΑΜΠΕΘΑΙ, ΙΣΑΑΚ, *Η Ελληνική Αγορά Εργασίας*, Τράπεζα της Ελλάδος, Οικονομικό Δελτίο, τ.16, Δεκέμβριος 2000

OECD, *Economic Surveys: Greece*, February 2001

ΥΠ. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ, *Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση 2000 – 2006*, Αθήνα

ΝΟΜΟΣ 3191/2003, *Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση*, Βουλή των Ελλήνων

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, *Σύνοψη Αποτελεσμάτων Έρευνας Αγοράς και Μελέτης: Σύνδεση εξειδικευμένης συνεχιζόμενης κατάρτισης ανέργων με τις ανάγκες των επιχειρήσεων*, Αθήνα, Ιούλιος 2001

Υλικό σε φακέλους με Υπουργικές Αποφάσεις, εγκυκλίους, υποβληθείσες προτάσεις, συστάσεις και τα πρακτικά των επιτροπών παρακολούθησης

Κείμενα Προγραμμάτων και Αξιολογήσεις τους

Αποτελέσματα θεματικών δικτυώσεων της Κ.Π. EQUAL

ΚΔΟΚΠ-Μ02.4: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ & ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να περιγράψει το μεταναστευτικό φαινόμενο, να προσδιορίσει τους παράγοντες που το διαμορφώνουν, να εξηγήσει το διεθνές πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσονται τα σύγχρονα μεταναστευτικά ρεύματα.

Στόχος του μαθήματος είναι η εξειδίκευση των διαστάσεων του μεταναστευτικού φαινομένου στον ελληνικό χώρο, η περιγραφή των πτυχών της μεταναστευτικής πολιτικής εκ μέρους της ελληνικής Διοίκησης και η αναφορά στο πλέγμα των φορέων που εμπλέκονται άμεσα και έμμεσα στα θέματα της μετανάστευσης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η διαχρονική διάσταση του μεταναστευτικού φαινομένου
2. Το παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον και οι σύγχρονες μεταναστευτικές ροές
3. Η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής μεταναστών
4. Οι οικονομικές επιπτώσεις της μετανάστευσης
5. Οι κοινωνικές και πολιτισμικές επιπτώσεις της μετανάστευσης
6. Τα ζητήματα της κοινωνικο-οικονομικής ένταξης των μεταναστών
7. Ο ρόλος του διεθνούς δικαίου και το κοινοτικό πλαίσιο
8. Η ελληνική νομοθεσία και πρακτική
9. Διεθνείς οργανισμοί και φορείς
10. Ελληνική διοίκηση, Φορείς και μετανάστευση

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΜΙΤΣΗΣ Γ. ΚΑΙ Γ. ΛΑΖΑΡΙΔΗ, (επιμ.), *Νομικές και Κοινωνικο-οικονομικές Διαστάσεις της Μετανάστευσης στην Ελλάδα*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα 2001

BAGAVOS C., *Migration in the European Union: The Case of Greece. Focused Monitoring Report*. European Observatory on the Social Situation, Demography and Family - Austrian Institute for Family Matters, Vienna 2002

European Commission, *Green Paper on an EU Approach to Managing Economic Migration*, Βρυξέλλες 2005

European Commission, *First Annual Report on Migration and Integration*, COM(2004) 508 Final, Βρυξέλλες 2004

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Μετανάστευση, Ένταξη και Απασχόληση*, COM(2003) 336 Τελικό, Βρυξέλλες 2003

Ίδρυμα Μαραγκοπούλου, *Τα Δικαιώματα των Μεταναστών Εργατών*, Πρακτικά συνεδρίου, Εκδόσεις Εστία, Αθήνα 1994

Ινστιτούτο Εργασίας (ΙΝΕ) ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ, Έκθεση Αποτελεσμάτων Έρευνας για τις Μορφές Κοινωνικής Ένταξης των Οικονομικών Μεταναστών στην Περιφέρεια Αττικής, Αθήνα 2004

IOM, *World Migration 2003, Managing Migration, Challenges and Responses for People on the Move*, Vol. 2, Εκδόσεις International Organization for Migration, Γενεύη 2003

JENNISSEN R., *Economic Determinants of Net International Migration in Western Europe*, *European Journal of Population* 19 (2), 171-198, 2003

ΚΑΣΙΜΑΤΗ Κ. (επιμ.), *Πολιτικές Μετανάστευσης και Στρατηγικές Ένταξης. Η περίπτωση των Αλβανών και Πολωνών μεταναστών*. ΕΚΔΟΣΕΙΣ GUTENBERG, Αθήνα 2003

ΛΑΜΠΡΙΑΝΙΔΗΣ Λ., ΚΑΙ Α. ΛΥΜΠΕΡΑΚΗ, *Αλβανοί Μετανάστες στη Θεσσαλονίκη, Διαδρομές Ενημερίας και Παραδρομές Δημόσιας Εικόνας*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ, Θεσσαλονίκη 2001

ΛΙΑΝΟΣ, Θ., *Σύγχρονη Μετανάστευση στην Ελλάδα: Οικονομική Διερεύνηση*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΕΙΠΕ, ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΡ. 51, ΑΘΗΝΑ 2003

ΛΥΜΠΕΡΑΚΗ Α., ΚΑΙ Θ. ΠΕΛΑΓΙΔΗΣ, *Ο Φόβος του Ξένου στην Αγορά Εργασίας*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΛΙΣ, ΑΘΗΝΑ 2000

ΜΑΡΒΑΚΗΣ Α., ΠΕΡΣΑΝΟΓΛΟΥ Δ. ΚΑΙ Μ. ΠΑΥΛΟΥ, *Μετανάστες στην Ελλάδα*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΑΘΗΝΑ 2001

ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ Λ.Μ., *Μετανάστευση και Μεταναστευτική Πολιτική στην Ελλάδα και την Ευρώπη*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ GUTENBERG, Αθήνα 1991

ΜΠΑΓΚΑΒΟΣ Χ., *Δημογραφικές Μεταβολές, Αγορά Εργασίας και Συντάξεις στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ GUTENBERG, Αθήνα 2003

ΜΠΑΓΚΑΒΟΣ Χ., *Δημογραφικές Διαστάσεις της Μετανάστευσης στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση*, στο Κασιμάτη Κ. (επιμ.), σελ. 45-90, 2003

ΜΠΑΓΚΑΒΟΣ Χ., ΚΑΙ Δ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, *Μεταναστευτικές Τάσεις και Ευρωπαϊκή Μεταναστευτική Πολιτική*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΝΕ, Μελέτες αρ. 15, Αθήνα 2002

ΝΑΞΑΚΗΣ Χ. ΚΑΙ Μ. ΧΛΕΤΣΟΣ, (επιμ.), *Μετανάστες και Μετανάστευση*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ, Αθήνα 2001

OECD, *Trends in International Migration*, SOPEMI Report, Ετήσιο, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΟΟΣΑ, Παρίσι 1993

ΠΕΤΡΙΝΙΩΤΗ Ξ., *Η Μετανάστευση προς την Ελλάδα*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ, Αθήνα

ΨΗΜΜΕΝΟΣ Ι., *Μετανάστευση από τα Βαλκάνια – Κοινωνικός Αποκλεισμός στην Αθήνα*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ GLORY BOOK- ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ, ΑΘΗΝΑ 1995

ΚΔΟΚΠ-Σ03: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

ΚΔΟΚΠ-Μ03.1: ΔΗΜΟΣΙΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει ως βασικό στόχο να εξοικειώσει τους σπουδαστές με την κατανόηση του αντικειμένου Δημοσίου Μάνατζμεντ στους Οργανισμούς και Φορείς Κοινωνικής Πολιτικής στην Ελλάδα. Η πρώτη Ενότητα αποσκοπεί στην παροχή ενός συνόλου θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων-εφαρμογών, τεχνικών και μεθόδων καθώς και εφαρμογής σύγχρονων εργαλείων που αναφέρονται στο σχεδιασμό, την οργάνωση, τη διοίκηση, τη χρηματοοικονομική διαχείριση, τις μορφές ελέγχου (controlling) και αξιολόγησης τόσο της διοικητικής-λειτουργικής ικανότητας των Οργανισμών όσο και των εξειδικευμένων ανά Οργανισμό μέτρων και πολιτικών που εφαρμόζονται.

Στο επίκεντρο της δεύτερης ενότητας του μαθήματος είναι η προσέγγιση με τη νέα πραγματικότητα των μη κρατικών -μη κυβερνητικών- οργανώσεων και οι σχέσεις συνεργασίας τους με την δημόσια διοίκηση.

Ο συνεχής πολλαπλασιασμός τους και η δράση τους στον συνεχώς διευρυνόμενο «δημόσιο χώρο», δημιουργούν νέες πραγματικότητες. Όλο και πιο συχνά αυτά τα μη κρατικά υποκείμενα (όρος ευρύτερος της ΜΚΟ) ασκούν δημόσιες δράσεις και, οπωσδήποτε στον «δημόσιο χώρο». Σε τομείς δε αποκλειστικής -κάποτε- ευθύνης του κράτους.

Στόχος του μαθήματος είναι η αναζήτηση των υφιστάμενων μορφών συνεργασίας της ελληνικής δημόσιας διοίκησης με την κοινωνία των πολιτών, η αξιολόγηση των υφιστάμενων και εφαρμοσμένων εταιρικών σχέσεων ανά υπουργείο, η διερεύνηση των δυνατοτήτων για διεύρυνση αυτής της συνεργασίας, καθώς και η παράλληλη ανάπτυξη ανάλογων μορφών στις χώρες της Ε.Ε.

Ειδικότερο πεδίο αναζήτησης, θα είναι η παρουσία των ΜΚΟ που προωθούν την κοινωνική αλληλεγγύη και οι μορφές συνεργασίας που έχουν αναπτυχθεί με τις συναφείς υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^η Ενότητα: Δημόσιο Μάνατζμεντ Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής

1. Δημόσιο Μάνατζμεντ και Σύγχρονο Κοινωνικό Κράτος

- Θεωρητική προσέγγιση: Βασικές έννοιες, δομές και διαδικασίες και εργαλεία εκσυγχρονισμού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής
- Τάσεις εξέλιξης συγκρότησης και εκσυγχρονισμού στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2. Δημόσιο Μάνατζμεντ και Ελληνικό Κοινωνικό Κράτος

- Συστηματική παρουσίαση οργάνωσης και διοίκησης της Κοινωνικής Διοίκησης σε Μάκρο ή Κεντρικό Επίπεδο
- Συστηματική παρουσίαση οργάνωσης και διοίκησης λειτουργίας των βασικών Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής στην Ελλάδα (ΟΑΕΔ, Ασφαλιστικοί Φορείς, Οργανισμοί Κοινωνικής Πρόνοιας)

3. Προοπτικές μετεξέλιξης των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής και του Ελληνικού Κοινωνικού Κράτους από μία συγκριτική-αναλυτική σκοπιά

- Παρουσίαση «καλών πρακτικών» από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Σκιαγράφηση μέτρων και πολιτικών βελτίωσης της διοικητικής-λειτουργικής ικανότητας των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής στην Ελλάδα (Οργανωτική δομή μονάδων υγείας (οργανισμοί, οργανογράμματα))

2^η Ενότητα: Ο ρόλος του τρίτου Τομέα στο σύγχρονο κοινωνικό κράτος**1. Η θεωρητική προσέγγιση της Δημόσιας Διακυβέρνησης ως πλαίσιο αναφοράς**

- Η εξέλιξη του φαινομένου των ΜΚΟ στον κόσμο
- Η εμφάνιση και η πορεία της εξέλιξής του στην Ελλάδα.

2. Άτυπες ή θεσμοθετημένες μορφές κοινωνικών οργανώσεων στον τομέα της κοινωνικής αλληλεγγύης - Πρακτική εφαρμογή

- Η «σύλληψη» και η καταγραφή του κοινωνικού.
- Η επικοινωνία με τις ΜΚΟ.
- Η αναζήτηση της δράσης σε καθεστώς πολυπλοκότητας και σε συνθήκες σποραδικής -μη επαγγελματικής- ενασχόλησης.

3. Πρακτικές συνεργασίας.

- Οι άτυπες μορφές εταιρικών σχέσεων και κοινωνικής διαβούλευσης ανά υπουργείο.
- Οι θεσμοθετημένες μορφές τους ανά υπουργείο.
- Οι δυνατότητες διεύρυνσης των δυνατοτήτων συνεργασίας.
- Η περαιτέρω ενεργοποίηση των ΜΚΟ και η αξιοποίησή τους από τα υπουργεία.
- Μορφές συνευθύνης.

4. Αξιολόγηση των εταιρικών σχέσεων.

- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας στη δράση των ΜΚΟ
- Αξιολόγηση των συνεργασιών με το κράτος.
- Αξιολόγηση της θεσμοθετημένης εταιρικότητας.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**1^η Ενότητα**

- M. GROSIER, E. FRIEDBERG, *L'acteur et le système*, Seuil 1977
- B. J. DYKEMAN, *Knowledge management moves from theory toward practice, Managing office technology*, 1998
- J. PILLINGER, *La qualité dans les services publics sociaux, Fondation européenne pour l'amélioration des conditions de vie et du travail*, 2001
- IGAS, *Les institutions sociales faces aux usagers, rapport*, La doc. Française, 2001.
- L. WOLPER, *Health Care Administration (τ. Α-Β)*, έκδοση στα ελληνικά από τη Mediforce Services SA, 2001
- BR. PALIER, *La réforme des systèmes de santé*, puf, 2004
- Le conciliateur a l'hôpital, Gazette du Palais* 1998 :10ος
- Les droits des personnes malades, Petites affiches*, 2002 :6ος
- Ξ. ΚΟΝΤΙΑΔΗΣ, *Η κοινωνική διοίκηση στην Ελλάδα*, ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, ΑΘΗΝΑ, 1997
- Π. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ, *Κοινωνική Πρόνοια*, ΙΩΝ, ΑΘΗΝΑ 1997

2^η Ενότητα

- ERNEST GELLNER, *Η Κοινωνία Πολιτών και οι αντίπαλοί της. Συνθήκες ελευθερίας*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ.
- ΓΚΙΟΡΓΚΙ ΦΟΤΕΦ, *Η Κοινωνία των Πολιτών*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΦΙΛΙΣΤΩΡ.
- ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΣΚΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΤΕΡΗΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ, *Η Διπλωματία της Κοινωνίας των Πολιτών*, ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΣΚΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΤΕΡΗΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ.
- ΦΡΑΓΚΟΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, *Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις και ελληνική εξωτερική πολιτική, στο: Παναγιώτη Τσάκωνα, επιμ.,: Ελληνική Εξωτερική Πολιτική. Μια συνολική προσέγγιση του*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΙΔΕΡΗΣ
- ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΑΚΡΥΔΗΜΗΤΡΗΣ, *Κράτος και Κοινωνία των Πολιτών*, ΜΕΤΑΜΕΣΟΝΥΚΤΙΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
- ΝΙΚΟΣ ΜΟΥΖΕΛΗΣ, *Από την αλλαγή στον εκσυγχρονισμό - Κριτικές παρεμβάσεις*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΕΜΕΛΙΟ
- ΜΑΝΟΛΗΣ ΧΡΥΣΑΚΗΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΖΙΩΜΑΣ, ΝΤΕΠΗ ΚΑΡΑΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΑΝΤΩΝΗΣ, *Προοπτικές απασχόλησης στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας*, ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ
- ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΣΠΑΝΟΥ, *Διοίκηση, πολίτες και Δημοκρατία*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ

Νομιμοποίηση μέσω διαδικασίας, ΝΙΚΛΑΣ LUHMANN, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ (ΓΙΑ ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ)

ΝΙΚΗΤΑΣ ΛΙΟΝΑΡΑΚΗΣ, *Οι συνέπειες του Γατόσκυλου. Κοινωνική πολυπλοκότητα και ΜΜΕ*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ

Κοινωνία Πολιτών, περιοδική έκδοση της Κίνησης Πολιτών για την Παρέμβαση. Όλα τα τεύχη στον δικτυακό τόπο www.paremvassi.gr

Ντοκουμέντα από την Παγκόσμια Διάσκεψη του ΟΗΕ στο Ντέρμπαν (2002) για τον *Ρατσισμό, τις Φυλετικές Διακρίσεις, τον Αντισημιτισμό και τις συναφείς Μισαλλοδοξίες*, ΈΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΚΟ ΤΟΥ ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟ 2001, *Διεθνές Έτος για τον Εθελοντή*, ΈΚΔΟΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΚΟ ΤΟΥ ΥΠ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Η Επιτροπή και οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί. Οικοδόμηση ισχυρότερης εταιρικής σχέσης, έγγραφο εργασίας της Επιτροπής που υποβλήθηκε από τον πρόεδρο Prodi και τον αντιπρόεδρο Kinnoek

Euro Citizen Action Service, «A guide to European Union funding for NGOs» www.ecas.org.

ΚΛΟΚΠ-Μ03.2: ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους σπουδαστές στις βασικές αρχές και στις σύγχρονες τάσεις της διασφάλισης της ποιότητας. Οι νέες κοινωνικές συνθήκες, όπως διαμορφώνονται τα τελευταία χρόνια, καθιστούν αναγκαία την εφαρμογή σύγχρονων πολιτικών κοινωνικής αλληλεγγύης. Η εισαγωγή νέων διοικητικών μεθόδων, όπως η εφαρμογή Συστήματος Ποιότητας και η πιστοποίηση, αποτελεί μια δυναμική συνδρομή ως προς την κατεύθυνση της οργάνωσης, του αυτοελέγχου, της αξιολόγησης και τελικά, της συνεχιζόμενης βελτίωσης των παρεχομένων υπηρεσιών. Η διδασκαλία του μαθήματος έχει σημείο εκκίνησης το θεωρητικό πλαίσιο της ποιότητας και ολοκληρώνεται με μεθοδολογίες που αφορούν στον τρόπο υλοποίησης της ποιότητας στους οργανισμούς κοινωνικής πολιτικής. Η σύνδεση της θεωρίας με την πράξη γίνεται μέσω της διασφάλισης της ποιότητας και έχει ως απώτερο στόχο την μεταλαμπαδευση στους σπουδαστές της σύγχρονης κουλτούρας διοίκησης για την ανάπτυξη ή/και στον εκσυγχρονισμό πολιτικών για την ποιότητα στους οργανισμούς κοινωνικής πολιτικής.

Το μάθημα διακρίνεται σε δύο (2) ενότητες: Α) Ορισμοί και η έννοια της Ποιότητας & Β) Συστήματα Διασφάλισης της Ποιότητας. Στην πρώτη ενότητα ορίζεται η «ποιότητα» και αναλύεται το περιεχόμενο των εννοιών «*Τυποποίηση-Πρότυπα-Πιστοποίηση-Διαπίστευση*». Στην δεύτερη ενότητα γίνεται ανάλυση της σειράς προτύπων ΕΛΟΤ EN ISO 9000:2000 και παρέχονται παραδείγματα από την εφαρμογή του συστήματος.

ΙΙ. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ορισμοί & Ιστορική Αναδρομή –Σύγχρονες Τάσεις για την Ποιότητα στην Υγεία

- Εννοιολογικές προσεγγίσεις, διαστάσεις της ποιότητας και ορισμοί της ποιότητας.
- Ποιόν τελικά αφορά η ποιότητα; Εσφαλμένες αντιλήψεις για την ποιότητα και η έννοια του κόστους ποιότητας.
- Ιστορική αναδρομή της ποιότητας: Επιθεώρηση, έλεγχος, διασφάλιση και διοίκηση ολικής ποιότητας.
- Διάκριση των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας ως προς τον φορέα ανάπτυξης και επιθεώρησης.
- Η δραστηριότητα της τυποποίησης: Φορείς τυποποίησης & επίπεδα τυποποίησης.
- Διεθνή Πρότυπα Ποιότητας & Ασφάλειας.
- Η έννοια και ο ρόλος της διαπίστευσης.

2. Συστήματα Διοίκησης Ποιότητας & Ασφάλειας με Εφαρμογή στον Τομέα της Υγείας

- Συνοπτική παρουσίαση της σειράς προτύπων ΕΛΟΤ EN ISO 9000:2000.
- Αναλυτική παρουσίαση του προτύπου ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000.
- Τύποι Επιθεώρησης και Πιστοποίηση: Επιθεώρηση τρίτου μέρους, φορείς πιστοποίησης, διαδικασία πιστοποίησης, δαπάνες πιστοποίησης και η σημασία της πιστοποίησης της ποιότητας στην υγεία.
- Σύνδεση Συστημάτων Ποιότητας με την απλούστευση διαδικασιών στο δημόσιο τομέα.
- Σύνδεση Συστημάτων Ποιότητας με τον εκσυγχρονισμό των πληροφοριακών υποδομών.
- Εργαλεία (Διοικητικά & Ελέγχου) Ποιότητας.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

CASEY J., Into Battle with Total Quality Management, *International Journal of Health Care Quality Assurance*, 6(2), 12-47, 1993

ΓΟΥΝΑΡΗΣ, ΣΠ.Π., *Μάρκετινγκ Υπηρεσιών: Η αέναη εμπειρία της υπηρεσίας*, Συνέδριο ΕΕΔΕ & ΕΙΜ, Αθήνα 2002

ΔΕΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ ΚΩΣΤΑΣ Ν., *Διοίκηση Ολικής Ποιότητας*, Αθήνα, 1997

HERZLINGER R., *Let's Put Consumers in Charge of Health Care*, *Harvard Business Review*, July 2002

JAMES M. AND HUNT K., Accreditation at what cost? *Journal of Management in Medicine*, 10 (4):49-56, 1996

MARSHALL M., SHEKELLE P., LEATHERMAN S., Public reporting of performance: Lessons from the USA. *Journal of Health Services Research Policy*, 5: 1 – 2, 2000

MAYNARD A., Competition and Quality, rhetoric and reality, *International Journal for Quality in Health Care*, 10(5), 379 – 384, 2000

MORGAN J. & EVERETT T., Introducing Quality Management in the NHS, *International Journal of Health Care Quality Assurance*, 3(5), 23-36, 1990

OVRETVEIT, J., *Total Quality Management in European Healthcare*, Japanese Society of Quality Control, Tokyo, July 1999

PFEFFER N. & COOTE A., *Is Quality Good for You?*, Institute for Public Policy Research, 1996

RICHARDSON W., *Crossing the Quality Chasm A New Health System for the 21st Century*. March 2001

ΤΣΙΟΤΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ., *Βελτίωση Ποιότητας*, Εκδόσεις ΕΥΓ. ΜΠΕΝΟΥ, Αθήνα, 1995

ΚΔΟΚΠ –Μ03.3: ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η σφαιρική προσέγγιση των εξειδικευμένων Πληροφοριακών Συστημάτων στους Οργανισμούς Κοινωνικής Πολιτικής.

Ειδικοί στόχοι είναι:

- αφενός μεν η κατανόηση των βασικών εννοιών και χαρακτηριστικών ανάπτυξης των Πληροφοριακών συστημάτων Κοινωνικής Πολιτικής και
- αφετέρου η εξοικείωση με συγκεκριμένες εφαρμογές της Πληροφορικής στις Υπηρεσίες Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στα Συστήματα Πληροφορικής Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής
2. Εφαρμογές Πληροφορικής της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
3. Επιχειρησιακά Σχέδια για δράσεις πληροφορικής στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ(ΕΠ Κοινωνία της Πληροφορίας, Κοιν. Πρωτοβουλίες κ.α).
4. Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ)
5. Εθνικά Μητρώα Ασφαλισμένων Εργοδοτών και Συνταξιούχων (ΕΜΑΕΣ)
6. Τα Πληροφοριακά Συστήματα ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΤΕΒΕ κ.λπ.
7. Άτομα με ειδικές ανάγκες και η τεχνολογία της Πληροφορικής
8. Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ανάγκες με χρήση Η/Υ
9. Εκπαίδευση από απόσταση
10. Ηλεκτρονικό Εμπόριο στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Πολιτικής
11. Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: Νομικά και Κανονιστικά θέματα στην ΕΕ

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικών Μητρώων Κοινωνικής Ασφάλισης, Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, 1997

Εθνικά Μητρώα Κοινωνικής Ασφάλισης, Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, 2000

Η Πληροφορική στην Κοινωνική Ασφάλιση, Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, 2000

I. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ – Α. ΚΑΣΤΑΝΙΑ, *Εφαρμογές Η/Υ στην Υγεία και Πρόνοια*, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ, 2000

I. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ, *Συστήματα Πληροφορικής Υπηρεσιών Υγείας*, ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, 1999

Ι. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ, *Πληροφοριακά Συστήματα Υγείας*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ, 2002

Γ. ΒΑΣΙΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ – Β. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ, *Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ, 1990

Δ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ – Ι. ΠΑΠΟΥΤΣΗ, *Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝ, 1995

Κ. LAUDON & J. LAUDON, *Management Information Systems*, PRENTICE HALL, 1996

WILLIAMS ET AL, *Evaluating Greek Telemedicine Services*, MIE 94 CONFERENCE, LISBON, 1994

Νόμος 2472/97 Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ΦΕΚ 50, Τεύχος Πρώτο, 1997

Ι.ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ, Α.ΚΑΣΤΑΝΙΑ, Χ.ΠΙΕΡΡΑΚΟΥ, *Στατιστική Επεξεργασία Δεδομένων στην Υγεία*, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ 2003

ΚΔΟΚΠ-Μ03.4: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΟΥ - ΧΡΗΣΗ Ms Project

---

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση δομημένης γνώσης σχετικά με τη διαχείριση έργων. Σήμερα, παρατηρείται μια διαρκής τάση για αναδιοργάνωση, ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα και των υπηρεσιών που παρέχει. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος αναλύονται όλες οι φάσεις ενός έργου, επιμέρους μέθοδοι προγραμματισμού, το κόστος και οι πόροι που είναι αναγκαίοι αλλά και οι τρόποι διενέργειας των απαιτούμενων ελέγχων.

Στόχος του μαθήματος είναι κατανόηση των μεθοδολογιών και τεχνικών διοίκησης έργου και η εξοικείωση των σπουδαστών με το σχεδιασμό, τον έλεγχο και την παρακολούθηση έργου μέσω του εργαλείου MS- Project.

Ειδικότεροι στόχοι:

- να γνωρίζουν τις βασικές αρχές της Διοίκησης Έργου,
- να μπορούν να σχεδιάζουν και να προγραμματίζουν τις επιμέρους δραστηριότητες,
- να επιμερίζουν, να αναθέτουν και να ορίζουν χρονικά τα επιμέρους τμήματα ενός έργου
- να παρακολουθούν, να ελέγχουν και να διορθώνουν την πορεία υλοποίησης
- να εκπονούν αναφορές σχετικά με την εξέλιξη του έργου
- να γνωρίζουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς και να χειρίζονται επαρκώς το ανάλογο εργαλείο Microsoft Project.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στη Διαχείριση Έργου

- Σχετικοί ορισμοί και έννοιες, χαρακτηριστικά έργου, κατηγορίες αποφάσεων που αφορούν τη διαχείριση έργων
- Στόχοι και κανόνες διαχείρισης έργων
- Έναρξη, επιλογή και προσδιορισμός στοιχείων έργου
- Στάδια του κύκλου ζωής ενός έργου
- Οργάνωση και ανάπτυξη έργου
- Παραδείγματα διαχείρισης έργων στην ελληνική δημόσια διοίκηση

2. Προγραμματισμός (με χρήση του MS- PROJECT)

- Στόχοι και περιορισμοί για την ανάπτυξη ενός έργου
- Διαχείριση γνώσης στον τομέα της διοίκησης έργου
- Προσδιορισμός δραστηριοτήτων
- Εκτίμηση διάρκειας και απαιτούμενων πόρων για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του έργου
  - Δημόσιοι τομέας και προγραμματισμός έργων

3. Μέθοδοι χρονικού προγραμματισμού έργων (με χρήση του MS- PROJECT)

- Ανάπτυξη δικτύου έργου
- Μέθοδος Κρίσιμου Δρόμου (Critical Path Method – CPM)
- Μέθοδος PERT (Project Evaluation Review Technique)
- Διάγραμμα GHANNT
- Μέθοδοι προγραμματισμού έργων που αφορούν τη συγκεκριμένη εξειδίκευση των σπουδαστών

4. Κόστος και χρήση Πόρων έργου (με χρήση του MS- PROJECT)

- Άμεσο, έμμεσο και συνολικό κόστος έργου
- Χρονική κατανομή κόστους έργου
- Συμπίεση χρονικής διάρκειας δραστηριοτήτων
- Σχέση κόστους-χρονικής διάρκειας έργου
- Εξομάλυνση κατανομής πόρων
- Διαχείριση πολλαπλών έργων

Επιλογή και αξιολόγηση έργου

- Ανάλυση κόστους-οφέλους,
- Ανάλυση κόστους-αποτελεσματικότητας
- Πολυκριτηριακή αξιολόγηση

Έλεγχος Έργου

- Διοίκηση ολικής ποιότητας στη διαχείριση έργου
- Μέθοδοι αξιολόγησης έργων

Μελέτη περίπτωσης**III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ**

RORY BURKE (Πρόλογος Σέργιος Λαμπρόπουλος), *Διαχείριση Έργου (Project Management – Τεχνικές Σχεδιασμού και Ελέγχου*, Εκδ. ΚΡΙΤΙΚΗ, 1η έκδοση, 2002

DAVIS TONY, *The relationship manager: the next generation of project management*. Burlington: Gower Publishing Company, 2003

HEERKENS GARY R., *Project management*, New York: McGraw-Hill, 2002

LEVINE HARVEY A., *Practical project management: tips, tactics, and tools*, New York : John Wiley & Sons Inc., 2002

LEWIS JAMES P., *Project planning, scheduling and control : a hands-on guide to bringing projects in on time on budget*, 3rd ed. Toronto: McGraw-Hill, 2001

Α ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, *Διοίκηση-Διαχείριση Έργου*, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών, 1999

Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling, Harold Kerzner Publisher: Wiley John & Sons, 1999

M. ΡΙΕΚΑΑΡ, *Evaluation of the application of the TNO method in service companies*, TNO publication, 1990

Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling, Harold Kerzner Publisher: Wiley John & Sons, 1999

ΤΡΥΠΙΑ Μ., *Προγραμματισμός Έργων*, Εκδόσεις Παπαζήση, 1977

Microsoft Project, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, 1998

ΚΛΟΚΠ-Μ03.5: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός είναι η μεθοδολογική παρουσίαση στατιστικών τεχνικών λήψης αποφάσεων. Συγκεκριμένα θα δοθεί έμφαση στη διαδικασία ελέγχου, μετασχηματισμού και περιγραφικής παρουσίασης των δεδομένων αφενός και αφετέρου στην χρήση τεχνικών ανάλυσης των δεδομένων και ερμηνεία των Στατιστικών αποτελεσμάτων που προκύπτουν με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS.

Στόχος είναι η εξοικείωση με ποσοτικές μεθόδους και πρότυπα λήψης αποφάσεων.

Ειδικότεροι στόχοι:

- Κατανόηση των βασικών εννοιών στη λήψη αποφάσεων
- Εξοικείωση με τις μεθοδολογίες στατιστικής λήψης αποφάσεων
- Εξοικείωση με τις μεθοδολογίες περιγραφικής παρουσίαση δεδομένων
- Εξοικείωση με τις μεθοδολογίες και τεχνικές της επαγωγικής στατιστικής και του τρόπου συμβολής τους στη λήψη αποφάσεων

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**1^η Ενότητα: Εισαγωγή στη Στατιστική Λήψη Αποφάσεων**

- Εισαγωγή στη Λήψη Αποφάσεων. Εφαρμογή Μεθοδολογιών Στατιστικής Λήψης αποφάσεων στη Δημόσια Διοίκηση.

2^η Ενότητα: Εισαγωγή στο Στατιστικό πακέτο SPSS**3^η & 4^η Ενότητα: Στατιστική Παρουσίαση Δεδομένων**

- Παρουσίαση δεδομένων και Στατιστικοί έλεγχοι Δεδομένων: Πίνακες Συχνότητας, Διαγράμματα Ελέγχου κ.λπ.
- Στατιστικά Μέτρα
- Διαγράμματα
- Πίνακες Παρουσίασης
- Αναφορές

5^η έως 7^η Ενότητα: Στατιστική Συμπερασματολογία με χρήση του SPSS*

- Έλεγχοι κανονικότητας
- Εκτίμηση μέσου
- Εκτίμηση διαστήματος εμπιστοσύνης για το μέσο
- Έλεγχος μέσης τιμής
- Έλεγχοι ανεξαρτησίας δύο μεταβλητών
- Έλεγχος συμφωνίας ή ασυμφωνίας δύο μεταβλητών
- Έλεγχοι δύο μέσων τιμών: Παραμετρικές και μη παραμετρικές διαδικασίες

- One Way Analysis of Variance Ανάλυση Διασποράς
- Πίνακας Συσχέτισης δύο μεταβλητών. Συντελεστές συσχέτισης. Γραμμική παλινδρόμηση.

* θα γίνει συνοπτική παρουσίαση εφόσον επαρκεί ο χρόνος

8^η Ενότητα: Μελέτη Περίπτωσης

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΓΝΑΡΔΕΛΛΗΣ, *Εφαρμοσμένη Στατιστική*, Εκδόσεις Παπαζήση 2003

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΓΝΑΡΔΕΛΛΗΣ, *Ανάλυση Δεδομένων με το SPSS 14.0 for Windows*. Εκδόσεις Παπαζήση 2006

ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΙΑΛΑΜΑΣ, *Στατιστικές τεχνικές και εφαρμογές στις επιστήμες της αγωγής*. Εκδόσεις Πατάκη 2005

OTT LYMAN, *An introduction to statistical methods and data analysis*. PWS - KENT 1988

MARIJA J. NORUSIS, *SPSS 14.0 Guide to Data Analysis*. Prentice Hall, Inc. 2005

SOKAL R., ROHLF J., *BIOMETRY*. Freeman 1995

DRAPER N. R., SMITH H., *Applied Regression Analysis*. Wiley 1966

D. C. MONTGOMERY, *Design and Analysis of Experiments*, Εκδόσεις John Willey & Sons, 1995

Ι.ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ, Α.ΚΑΣΤΑΝΙΑ, Χ. ΠΙΕΡΡΑΚΟΥ, *Στατιστική Επεξεργασία Δεδομένων στην Υγεία*, Εκδόσεις Παπαζήση 2003

ΚΟΛΥΒΑ, ΜΑΧΑΙΡΑ, *Εισαγωγή στη Στατιστική θεωρία και Ασκήσεις*, Εκδόσεις Ζήτη, 1999

DOWDY, SHIRLEY, *Statistics for Research*, 1993

ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΕΛΗΣ, *Ανάλυση Δεδομένων με τη Βοήθεια Στατιστικών πακέτων*, Εκδόσεις Ζήτη, 1998

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Ειδική Φάση Σπουδών περιλαμβάνει τόσο θεωρητική όσο και εφαρμοσμένη εκπαίδευση η οποία έχει στόχο την καλλιέργεια και ενίσχυση των γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων των μελλοντικών στελεχών της Κοινωνικής Διοίκησης ώστε να αντεπεξέρχονται με αποτελεσματικότητα και δυναμισμό στα εργασιακά τους καθήκοντα. Σκοπός του μαθήματος είναι η κάλυψη ειδικών γλωσσικών δεξιοτήτων επαγγελματικού τύπου σε θέματα που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση του πνεύματος της άμιλλας και της συνεργασίας λόγω της αυξημένης πολυπλοκότητας των θεμάτων που καλούνται να διαχειριστούν μέσω ομαδικών δραστηριοτήτων, όπως είναι οι τεχνικές διαπραγματεύσεων, η επίλυση συγκρούσεων και θέματα που άπτονται του επαγγελματικού πεδίου των στελεχών της Κοινωνικής Διοίκησης. Οι επικοινωνιακές αλλά και κοινωνικές δεξιότητες είναι βασικά στοιχεία για την επαφή τους με το κοινό, κάτι που καθιερώνει τις γλωσσικές δεξιότητες ως απαραίτητο εργαλείο για τη διεκπεραίωσή τους. Η Διοίκηση των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής απαιτεί διαφορετικά γλωσσικά πλαίσια στα οποία πρέπει να κινείται το στέλεχος και τα οποία απαιτούν γλωσσική εγρήγορση, επάρκεια και ευελιξία.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το Κοινωνικό Κράτος, η Αγορά Εργασίας, η Διοίκηση των Υπηρεσιών Υγείας και των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής είναι κάποιοι από τους άξονες τα θέματα των οποίων χρησιμοποιούν οι διδάσκοντες στη ξένη γλώσσα και στοχεύουν σε ένα διττό ρόλο:

1. στην καλλιέργεια δεξιοτήτων γραπτής επικοινωνίας:

- με μεταφραστική άσκηση (ευθεία και αντίστροφη) κειμένων από πρωτότυπες πηγές.
- με την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων προφορικής και γραπτής επικοινωνίας επαγγελματικού τύπου όπως σύνταξη αίτησης, ανακοίνωσης, περίληψης, αναφοράς, πρακτικών, ενημερωτικών δελτίων.
- με την εξοικείωση των σπουδαστών/τριών με βασικές έννοιες και όρους του χώρου της Απασχόλησης, της Κοινωνικής Προστασίας, της Υγείας και της Κοινωνικής Πρόνοιας.

2. στην καλλιέργεια δεξιοτήτων προφορικής επικοινωνίας:

- με διαδραστικές ασκήσεις μέσα σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες με στόχο την ανάπτυξη της έκφρασης.

- με προσομοίωση συνεντεύξεων με στόχο τη μορφοποίηση κοινωνικών δεξιοτήτων.
- με ασκήσεις προσομοίωσης στις τεχνικές διαπραγματεύσεων με στόχο την ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων.
- με παρουσιάσεις ειδικών θεμάτων με στόχο τη διαχείριση της πληροφορίας.
- με δημόσιες σχέσεις και πρακτικά παραδείγματα συνεντεύξεων και παρουσιάσεων.

Αναλυτικότερα, τα θεματικά πεδία από τα οποία καλλιεργείται τόσο ο γραπτός όσο και ο προφορικός λόγος αντλούνται από την παρακάτω θεματολογία:

- Ορολογία Διοικητικών Θεσμών.
- Διάρθρωση της αγοράς εργασίας.
- Οικονομική Ορολογία.
- Πολιτικές Απασχόλησης.
- Μεταναστευτική Πολιτική.
- Συμπλήρωση Τεχνικών Δελτίων.
- Διαχείριση Κοινοτικών Προγραμμάτων.
- Κοινωνική Πολιτική και Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Πολιτική Προστασία.
- Οι Δημόσιες Σχέσεις ως Μέσο Επικοινωνίας.
- Θέματα Εργατικού Δικαίου.
- Κοινοτικά προγράμματα και Κοινοτικές Οδηγίες.
- Τεχνικές Διαπραγματεύσεων.

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Αξιοποιείται η ξενόγλωσση βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται για το σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος. Η βασική ορολογία για κάθε θεματικό πεδίο αποδελτιώνεται από τον Τύπο, τους διεθνείς διαδικτυακούς τόπους και τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Επίσημες Εκδόσεις και χρησιμοποιείται ως αυθεντικό υλικό προς επεξεργασία. Ταυτόχρονα, χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά αρχεία Υπουργείων τα οποία έχουν άμεση σχέση με την Υγεία και την Κοινωνική Πρόνοια.

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ Β΄ ΚΥΚΛΟΥ ΕΙΔΙΚΗΣ ΦΑΣΗΣ

Ο Β΄ κύκλος της Ειδικής Φάσης Σπουδών (διάρκειας τριών μηνών) πραγματοποιείται μετά το πέρας της Πρακτικής Εκπαίδευσης των σπουδαστών /στριών.

Στόχος του Β΄ κύκλου Ειδικής Φάσης Σπουδών είναι η περαιτέρω εμβάθυνση επιμέρους θεματικών αντικειμένων του κύκλου μαθημάτων, μέσα από την ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών, με την εκπόνηση εργασιών

Διαρθρώνεται στη βάση των δύο σεμιναριακών θεματικών αξόνων, στη βάση των οποίων διαρθρώθηκε και το Πρόγραμμα των μαθημάτων εξειδίκευσης:

Στο πλαίσιο του του Β΄ κύκλου Ειδικής Φάσης Σπουδών εκπονούνται μικρές συλλογικές εργασίες (case studies) από τους σπουδαστές κάθε τμήματος, πάνω σε επιλεγμένα θέματα που αφορούν τις επιμέρους θεματικές ενότητες του προγράμματος σπουδών, σύμφωνα τις ευρύτερες ανάγκες και ζητήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν, ως μελλοντικά στελέχη της Κοινωνικής Διοίκησης.

Οι εργασίες που εκπονούν οι σπουδαστές και σπουδάστριες έχουν τα εξής χαρακτηριστικά :

- Αναφέρονται σε θέματα που απαιτούν τόσο επιστημονική επεξεργασία όσο και τεκμηρίωση.
- Εντάσσονται σε ένα ολοκληρωμένο και αυτόνομο πλαίσιο συγκρότησης και παρουσίασης, στην κατεύθυνση μίας μελέτης ή έρευνας.
- Εκπονούνται από ομάδες σπουδαστών/στριών κάτω από την επίβλεψη και ευθύνη ενός ή δύο καθηγητών.
- Αξιοποιούν εφαρμογές πληροφορικής.

Με τον τρόπο αυτό, παρέχεται η δυνατότητα ενισχυτικής διδασκαλίας από τους διδάσκοντες με αφορμή τα θεματικά αυτά αντικείμενα, ενισχύεται το πνεύμα συνεργασίας μεταξύ των σπουδαστών, όπως επίσης οι επικοινωνιακές και τεχνικές δεξιότητες, μέσα από την «από κοινού» ανάληψη γραπτών εργασιών με τη χρήση ειδικού λογισμικού και πολυμέσων.

II. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΙΚΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Με το πέρας του Β΄ κύκλου Ειδικής Φάσης Σπουδών ανατίθεται στους σπουδαστές/στριες η εκπόνηση *μικρών εργασιών (μέχρι 5.000 λέξεις)*, τις οποίες υποστηρίζουν κατά τη διάρκεια του κύκλου σεμιναρίων εξειδίκευσης (*μία εργασία ανά σπουδαστή ανά Σεμινάριο*), που εντάσσονται στο πλαίσιο ευρύτερης μελέτης εφαρμογής ζητημάτων που αποτελούν αντικείμενο πολιτικής στα πεδία εξειδίκευσης του τμήματος.

Η διαδικασία εκπόνησης μικρών εργασιών περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

- Προσδιορισμός ευρύτερων θεμάτων –κεντρικών τίτλων εργασιών- στην κατεύθυνση μιας ολοκληρωμένης μελέτης ή έρευνας, που αφορά τους

σεμιναριακούς άξονες του προγράμματος σπουδών του τμήματος, με ευθύνη του επιστημονικού υπευθύνου, σε συνεργασία με τους διδάσκοντες.

- Σχεδιασμός των επιμέρους θεμάτων που συγκροτούν την τελική μελέτη και καταμερισμός τους σε τίτλους μικρών εργασιών, από τους διδάσκοντες.
- Ανάθεση από τον επιστημονικό υπεύθυνο τμήματος σε συνεργασία με τους διδάσκοντες, επί μέρους θεμάτων και τίτλων εργασιών σε ομάδες σπουδαστών.
- Εκπόνηση των μικρών εργασιών και παρακολούθηση της προετοιμασίας των εργασιών από τους διδάσκοντες, στη βάση συγκεκριμένου προγράμματος και χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των εργασιών. Έτσι, ο κύκλος μαθημάτων, ο οποίος παρέχει θεωρητική κυρίως, κατάρτιση, ολοκληρώνεται κατά τη διάρκεια του κύκλου σεμιναρίων, μέσα από την παρουσίαση ομαδικών εργασιών των σπουδαστών του τμήματος. Αυτές Οι ομάδες εργασίας αποτελούνται από τρία έως πέντε άτομα και πραγματοποιούν τριώρες προπαρασκευαστικές συναντήσεις με τους επιβλέποντες τουλάχιστον μια φορά το μήνα ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε προγράμματος.
- Παρουσίαση των εργασιών κατά τη διάρκεια του κύκλου σεμιναρίων, στη βάση προγράμματος παρουσιάσεων, παρουσία του διδάσκοντος και του συνόλου των σπουδαστών.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ & ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΩΝ

Η διαδικασία παρουσίασης των εκθέσεων πρακτικής άσκησης αποβλέπει στην παροχή δυνατότητας παρουσίασης και υποστήριξης του έργου και των εμπειριών πρακτικής εκπαίδευση και η αξιολόγηση αυτής. Επιπροσθέτως η παρουσίαση-υποστήριξη αυτής αναλαμβάνει έναν επιπρόσθετο εκπαιδευτικό-μαθησιακό χαρακτήρα για τους συμμετέχοντες σπουδαστές.

II. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΩΝ

Οι σπουδαστές καταθέτουν στον προβλεπόμενο από τον Κανονισμό Σπουδών χρόνο την Έκθεση Πρακτικής και την παρουσιάζουν-υποστηρίζουν ενώπιον της διμελούς επιτροπής στην ημερομηνία και ώρα που έχει ορισθεί από τον επιστημονικό υπεύθυνο του Προγράμματος. Κατά την διάρκεια της υποστήριξης της Έκθεσης Πρακτικής οι σπουδαστές δύνανται και οφείλουν να συμμετέχουν ενεργά.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΚΔΟΚΠ-Σ01.2: ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Στόχος του Β΄ κύκλου Ειδικής Φάσης Σπουδών είναι η περαιτέρω εμβάθυνση επιμέρους θεματικών αντικειμένων του κύκλου μαθημάτων, μέσα από την ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών, με την εκπόνηση εργασιών, που εκφράζονται μέσα από τα παρακάτω πεδία.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Ο Προσδιορισμός ευρύτερων θεμάτων, ως πεδίων εργασιών, και ο ακριβής τίτλος των εργασιών στην κατεύθυνση μιας ολοκληρωμένης μελέτης ή έρευνας, που αφορά τους σεμιναριακούς άξονες του προγράμματος σπουδών του τμήματος, θα γίνει με ευθύνη του επιστημονικού υπευθύνου, σε συνεργασία με τους διδάσκοντες του Σεμιναριακού Άξονα, όπου θα συνεκτιμηθούν οι επίκαιρες ανάγκες και τα αναδυόμενα από την τρέχουσα εκπαιδευτική διαδικασία σημαντικά σημεία προς μελέτη και περαιτέρω διερεύνηση.

Η ανακοίνωση αυτών στους Σπουδαστές θα ακολουθήσει δέκα ημέρες πριν την τη λήξη του Β΄ κύκλου Ειδικής Φάσης Σπουδών.

ΚΛΟΚΠ-Σ01.3: ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ & ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Στόχος του Β΄ κύκλου Ειδικής Φάσης Σπουδών είναι η περαιτέρω εμβάθυνση επιμέρους θεματικών αντικειμένων του κύκλου μαθημάτων, μέσα από την ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών, με την εκπόνηση εργασιών, που εκφράζονται μέσα από τα παρακάτω πεδία.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Ο Προσδιορισμός ευρύτερων θεμάτων, ως πεδίων εργασιών, και ο ακριβής τίτλος των εργασιών στην κατεύθυνση μιας ολοκληρωμένης μελέτης ή έρευνας, που αφορά τους σεμιναριακούς άξονες του προγράμματος σπουδών του τμήματος, θα γίνει με ευθύνη του επιστημονικού υπευθύνου, σε συνεργασία με τους διδάσκοντες του Σεμιναριακού Άξονα, όπου θα συνεκτιμηθούν οι επίκαιρες ανάγκες και τα αναδυόμενα από την τρέχουσα εκπαιδευτική διαδικασία σημαντικά σημεία προς μελέτη και περαιτέρω διερεύνηση.

Η ανακοίνωση αυτών στους Σπουδαστές θα ακολουθήσει δέκα ημέρες πριν την λήξη του Β΄ κύκλου Ειδικής Φάσης Σπουδών.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου Κοινωνικής Διοίκησης είναι η εφαρμογή γνώσεων, τεχνικών και εργαλείων καθώς και η δοκιμασία διοικητικών δεξιοτήτων, που έχουν αποκτηθεί κατά την διάρκεια των μαθημάτων και σεμιναρίων, που αφορούν σε επίκαιρα και μείζονος σημασίας ζητήματα Κοινωνικής Πολιτικής.

Κάτω από τον τίτλο αυτό το εργαστήριο χωρίζεται σε επιμέρους εργαστήρια τα οποία αποτελούν επικουρικές προσεγγίσεις μελέτης περιπτώσεων των αξόνων των μαθημάτων.

Βασικό χαρακτηριστικό στοιχείο του εργαστηρίου είναι η διεπιστημονική, διϋπηρεσιακή και πολυεπίπεδη προσέγγιση πρακτικών ζητημάτων (δομημένη ανάλυση, επεξεργασία και επίλυση προβλημάτων κατά ομάδες) και η άσκηση σε νέες μορφές μαθησιακής διαδικασίας π.χ. παιχνίδι ρόλων, προσομοιώσεις (simulation), στρογγυλές τράπεζες ... με απώτερο σκοπό την εξοικείωση με την καθημερινή πραγματικότητα του δημόσιου χώρου και του πρακτικού πεδίου Κοινωνικής Πολιτικής Επιπροσθέτως, η ταυτόχρονη παρουσία και καθοδήγηση των διδασκόντων θα οδηγήσει τόσο στην εμπέδωση όσο και στον εμπλουτισμό γνώσεων και τεχνικών καθώς και στην σταθεροποίηση αλλά και στην περαιτέρω ανάπτυξη νέων διοικητικών δεξιοτήτων.

Επίσης σκοπός του εργαστηρίου είναι να εξοικειώσει τους σπουδαστές με την καθημερινή πρακτική στο πεδίο της λειτουργίας και διαχείρισης των βασικών θεσμών Κοινωνικής Πολιτικής.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο Κοινωνικής Πολιτικής επικεντρώνεται στις ακόλουθες ενότητες – υποεργαστήρια συνδεδεμένα με επίκαιρα θέματα που άπτονται των κυρίων αξόνων του προγράμματος και που δεν είχαν συμπεριληφθεί σε αυτούς. Ειδικότερα:

1. **ΚΛΟΚΠ-Ε02.1** Ζητήματα διάρθρωσης αγοράς εργασίας
2. **ΚΛΟΚΠ-Ε02.2** Ευρωπαϊκές και Εθνικές στρατηγικές απασχόλησης,
3. **ΚΛΟΚΠ-Ε02.3** Αξιολόγηση πολιτικών κοινωνικής προστασίας,
4. **ΚΛΟΚΠ-Ε02.4** Αξιολόγηση προνοιακών πολιτικών και πολιτικών κοινωνικής ασφάλισης,

Τέλος, οι σπουδαστές θα πρέπει να αναζητούν, να συλλέγουν, να ταξινομούν και να παρουσιάζουν τις προτάσεις τους επί συγκεκριμένων προβλημάτων του γνωστικού πεδίου των τεχνικών και μεθόδων ανάλυσης της Κοινωνικής Πολιτικής.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ MANAGEMENT ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΚΔ0ΚΠ-Ε03.1: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ & ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να βελτιώσει τις διαπραγματευτικές ικανότητες των σπουδαστών, οι οποίοι θα έχουν τη δυνατότητα να:

- προβληματιστούν για την έννοια και τη σημασία της διαπραγμάτευσης
- να αναγνωρίσουν διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης της διαπραγμάτευσης και να συζητήσουν κριτήρια επιλογής μεταξύ τους
- να αναλύσουν σημαντικές τεχνικές πτυχές της διαπραγμάτευσης
- να εξασκηθούν στην πρακτική εφαρμογή των συμπερασμάτων του εργαστηρίου

ΙΙ. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1. **Εισαγωγική άσκηση:** Άσκηση διαπραγμάτευσης σε μικρές ομάδες
2. **Θεωρητικό πλαίσιο - Τρόποι προσέγγισης:** Τρόποι προσέγγισης της διαπραγμάτευσης
3. **Τέχνη της διαπραγμάτευσης**
4. **Εξάσκηση:** Εξάσκηση στη διαπραγμάτευση - προετοιμασία και διεξαγωγή διαπραγμάτευσης

**ΚΔΟΚΠ-Ε03.2: ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ**

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να παρουσιαστούν και να αναλυθούν συγκεκριμένες περιπτώσεις από τη διοικητική εμπειρία, που αναδεικνύουν προβλήματα που αντιμετωπίζονται κατά την άσκηση της διοικητικής δράσης. Η παρουσίαση των περιπτώσεων αυτών θα πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με το Συνήγορο του Πολίτη.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1. Σχέσεις Κράτους – Πολίτη
2. Ποιότητα ζωής
3. Ανθρώπινα Δικαιώματα και Διοίκηση

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εμπειρικό υλικό σε φακέλους που διαμορφώνονται από τις εισηγήσεις.

ΚΔΟΚΠ-Ε03.3: ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός είναι η παρουσίαση των αναγκαίων τεχνικών και τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται ως υπόβαθρο για την ανάπτυξη Ιστοτόπων, ικανών να παρέχουν την απαραίτητη λειτουργικότητα για την δημιουργία και υποστήριξη των δικτυακών υπηρεσιών καθώς και δικτυακών κοινοτήτων. Οι προδιαγραφές και οι μεθοδολογίες ανάπτυξης των sites αναδεικνύονται σε παράγοντες ποιότητας των θεμάτων επικοινωνίας και γενικότερης λειτουργίας των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης για την επίτευξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Στόχος είναι η κατανόηση με θεμάτων Σχεδιασμού Πλαισίου Πιστοποίησης Κυβερνητικών sites/ Πυλών. Θα δοθεί έμφαση σε εικαστικά και λειτουργικά θέματα, καθώς επίσης και σε θέματα διαθεσιμότητας, απόδοσης, ασφάλειας και χρόνου απόκρισης, παρέχοντας το κατάλληλο πλαίσιο διάδρασης του πολίτη / επιχείρησης με την Δημόσια Διοίκηση.

Ειδικοί στόχοι:

- Κατανόηση κριτηρίων ποιότητας ιστοσελίδων
- Ανάπτυξη ικανοτήτων αξιολόγησης ιστοσελίδων
- Εξοικείωση με εργαλεία ανάπτυξης ιστοσελίδων προκειμένου να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες για δημιουργία συντήρηση και επικαιροποίηση ιστοσελίδων.

II. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Web Design with HTML, Microsoft Press

Web Design with XML: Generating Webpages with XML, CSS, XSLT and Format, MANFRED KNOBLOCH, et al

ΔΡ. ΣΠΥΡΟΣ ΣΥΡΜΑΚΕΣΗΣ, *Αλληλεπίδραση Ανθρώπου Υπολογιστή*

ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α., *Αρχείο Έργων- Μελέτες*

ALEX CHARALABIDIS, *The book of IRC: The ultimate guide to IRC*, 1999

J. KOMORN, *Chat...Chat...Chat*, 2000

Internet: The Complete Reference, Mc Graw Hill, 1999

C. LEWIS, *101 Essential Tips using the Internet*, Inc Dk Publishing, 1997

J. UDELL, *Practical Internet Groupware*, O'Reilly & Associates, 1999

E. ROSEN, *Personal Videoconferencing*, Manning Publications, 1996

ΕΥΑΓΓ. ΜΠΑΝΔΗΛΑ, *Το πρώτο Βιβλίο του Frontpage 2000*, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών, 1999

DANIEL. A. TAUBER – BRENDA KIEMAN – MOLLIE, *Πλήρες Εγχειρίδιο του Frontpage 2000*, E. Holzschlag, 1999

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος στον β΄ κύκλο της Ειδικής Φάσης Σπουδών είναι η πρακτική πλέον επαφή των σπουδαστών με τη γλώσσα και η ολοκλήρωση της κάλυψης ειδικών γλωσσικών δεξιοτήτων επαγγελματικού τύπου σε θέματα που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας. Η μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στη σημασιολογική και διερευνητική διάσταση της γλώσσας, μέσα από μια εφαρμοσμένη κατάρτιση μέσω μικρών εργασιών και πρακτικής εξάσκησης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η επαφή με την ξένη γλώσσα γίνεται με:

- στρατηγικές ανάπτυξης των γλωσσικών δεξιοτήτων μέσω του προγραμματισμού δραστηριοτήτων, της κατανόησης λήψης αποφάσεων και της επεξεργασίας ιδεών.
- περαιτέρω ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων προφορικής και γραπτής επικοινωνίας επαγγελματικού τύπου (παρουσίαση θέματος, αίτηση, ανακοίνωση, περίληψη, αναφορά, νόμοι, πρακτικά, ενημερωτικά δελτία).
- εμβάθυνση και ανάλυση θεματικών αντικειμένων του κύκλου σεμιναρίων εξειδίκευσης και εκπόνηση εργασιών των σπουδαστών.
- τεχνικές και παρουσίαση ομιλίας.
- θέματα και παράγοντες οι οποίοι αφορούν την Υγεία και την Κοινωνική Πρόνοια στη χώρα.

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Αξιοποιείται η ξενόγλωσση βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται για το σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος. Η βασική ορολογία για κάθε θεματικό πεδίο αποδελτιώνεται από τον Τύπο και τις Επίσημες Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Εκδόσεις και χρησιμοποιείται ως αυθεντικό υλικό προς επεξεργασία. Ταυτόχρονα, χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά αρχεία Υπουργείων τα οποία έχουν άμεση σχέση με τα προς μελέτη θέματα καθώς και οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί και διεθνείς διαδικτυακοί τόποι.

* * *

Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (ΕΣΔΔ)
Πειραιώς 211, ΤΚ 177 78, Ταύρος
τηλ: 210. 34 96 225-6, fax: 210. 34 28 042,
www.ekdd.gr

